

Puna-armeijan tykistö ja sen taisteluohjesääntö vertailun valossa.

Kirj. kapteeni A. O. Wiitanen.

Puna-armeijan tykistön käytön säännöstelee sen taisteluohjesääntö¹, joka on verrattain laaja ja yksityisseikkoihin puutuva. — Ryhtyessäni vertailevasti käsittelemään aihetta esiintuon, että pyrin tässä kiinnittämään huomion etupäässä tykistölisiin pääperiaatteisiin ja niiden soveltamiseen käytännössä. Tätä valaisen esittämällä tarpeellisin kohdin otteita k. o. ohjesäännöstä. Näin menettelen luodakseni mahdollisimman selvän kokonaiskuvan yleisvertailua varten. Vertailussa en rajoitu vain omaan tykistöömme, koska katson hyödyllisemmäksi suorittaa sen useampien armeijojen tykistöihin nähden.

I. Tykistön taistelukäytön perusteet.

1. Tarkoitus.

Puna-armeijan tykistön taisteluohjesääntö määrittelee tykistön tarkoitukseksi vihollisen elävän voiman ja tulivälineiden kukistamisen, niitä varten luotujen varustusten hävittämisen sekä vihollisen vastustustahdon moraalisen tukahduttamisen. Edellä sanottua tehtävää täytettäessä tykistön käyttö ei ole erotettavissa jalkaväen taistelutoiminnasta, minkä vuoksi tykistön onkin suoritettava kaikki tehtävänsä mallista ja kaliiperista riippumatta jalkaväen tarkoitusprien mukaisesti. — Tulensa moraalisella ja materiaalisella vaikutuksella tykistö heikentää vihollisen vastus-

¹ Bojevoi ustav artilleri RKKA (käsitteilyn varrella: *Bua*).

tusta tai sen hyökkäysintoa, helpottaen siten oman jalkaväen hyökkäystä tai lisäten sen puolustuksen lujutta. — Tykistön materiaallinen teho riippuu maalin laadusta, ammusten ja aseitten rakenteesta sekä ominaisuuksista sekä siitä, miten taitavasti tulenjohto suoritetaan. — Tykistön moraalinen vaikutus taas liittyy materiaaliseen tehoon (Bua I §).

Edellä esitettyjen periaatteiden suhteen ollaan yleensä samaa mieltä, joskin havaitsemme, miten venäläiset jo tässä erikoisesti haluavat painostaa tykistön ja jalkaväen toiminnan erottamattomuutta.

2. Perusteet, joille tykistön hyväksikäyttö taistelussa pohjautuu.

Näiksi perusteiksi ohjesääntö katsoo seuraavia seikkoja:

a) tykistö on jaoitettava sotatoimiyhtymien taisteluorganisaatiota vastaaviin osiin, jotka takaavat jalkaväelle tehokkaan ja taukoamattoman tulituen sekä täydellisen, keskinäisesti yhtenäisen toiminnan tykistön ja jalkaväen välillä riippumatta nopeasti vaihtuvasta tilanteesta;

b) tulen massakäyttö aikaansaadaan mahdollisimman suuren tykkimäärän tulen keskittämisellä taistelun ratkaisevassa vaiheessa ratkaisevaan suuntaan;

c) toiminnan yllätyksellisyys edellyttää tykistön liikkeitten salassapitoa ja nopeutta, sijoittelun salassapitoa, ammunnan tekijöiden täsmällistä valmistelua, nopeata tulen avausta ja keskittämistä sekä siirtoa;

d) sivusta- ja viistotulien yhdistäminen rintamatulien kanssa saavutetaan tykistön sijoittelulla vihollisen suhteen sopiviin aseisiin. Tykistön hyväksikäyttö ei saa olla kaavamaisista, vaan sen tulee joustavasti sopeutua taistelun kulkuun.

Edellä esitetystä havaitsemme, että puna-armeijan tykistön käyttö taistelussa pohjautuu siis yleensä samoille perusteille, joita kaikissa sotilasvalloissa pidetään nykyaikaisina. Tosin lienee paikallaan näiden katsantokantojen suhteen jo tässä kiinnittää huomio pariin seikkaan myöhempää havaintojentekoa varten. — Ohjesääntö mainitsee kylläkin siis massakäytön edellytyksenä tulen

keskittämisen, mutta ei kiinnitä huomiota siihen, että se puolestaan, ollakseen tarkoitustaan vastaava, vaatii ehdottomasti tykistön yhtenäistä ja keskitettyä johtoa. Viimeksimainittu seikka on juuri se, joka esim. meikäläisen katsantokannan mukaan edellyttää, että tykistö on yleensä kokonaisuudessaan pyrittävä säilyttämään tykistön komentajan käsissä (K.O. II § 32).

Keskitysten suhteen on vielä otettava huomioon, että tämä ohjesääntö ei koskettele myöskään tässä niiden kestämissä, mikä juuri on varsin tärkeä tekijä, koska vain ajan suhteen rajoitetut, ts. lyhytaikaiset keskitykset voivat olla kyllin tiheitä tarkoitetun massavaikutuksen aikaansaamiseksi. Tätähän seikkaa esim. ränskalaiset erikoisesti alleviivavat.¹

Kiintoisaa on myös todeta, kuinka venäläiset painostavat sanotussa kohdassa sivusta- ja viistotulen merkitystä sekä teroitavat, ettei siinä suhteessa saa esiintyä kaavamaisuutta. Mitä puna-armeijan tykistön käytön suhteen tässä kohdin saattaa olla sanottavaa, sen me havaitsemme myöhemmin tämän kirjoitelman varrella.

3. Tykistön tehtävät taistelussa

ovat sanotun ohjesäännön mukaan moninaiset ja määräytyvät taistelutehtävien luonteen, ammusten ja tykkien laadun, käytävissä olevien tykistöllisten kojeitten ja osatilanteitten mukaisesti. Tärkeimmät näistä tehtävistä ovat:

- a) elävän voiman kukistaminen ja moraalinen lamaannuttaminen, johtotelinten ja taisteluhuollon lamaannuttaminen;
- b) jalkaväen taisteluvälineiden tuhoaminen;
- c) taistelu vihollistykistöä vastaan;
- d) suojusten ja esteiden tuhoaminen;
- e) tulella saattaminen ja sulkeminen;
- f) taistelu vihollisen ilmavoimia vastaan ja
- g) taistelu vihollisen panssaroituja voimia vastaan.

Tykistön päätehtävänä on kuitenkin vihollisen joukkojen moraalinen ja mate-

¹ Règlement de manœuvre de l'artillerie: s. 2.

riiaalinen kukistaminen, tuhoamisen jäädessä vain yhdeksi monista keinoista (Bua 3 §). — Eri kaliiperien kesken jaetaan puna-armeijan tykistössä tehtävät suunnilleen samoin kuin muuallakin.

Edellä luetellut tehtävät ovat samankaltaiset kuin yleensä tykistöille asetetaan, joskin lienee paikallaan ottaa huomioon se seikka, että tässä painostetaan erikoisesti tykistön tehtävänä toimintaa, joka kohdistuu vihollisen joukkoihin — siis elävään voimaan. Viimeksi mainittu toiminta onkin punatykistön päätehtävänä! Tämä seikka ansaitsee erityistä huomiota, koska p. o. ohjesääntö lienee *ainoa ohjesääntö*, jossa tykistön *päätehtävä* on määritelty.

II. Tykistön organisaatio.

1. Tykistön organisaation perusta

on tämän taisteluohjesäännön mukaan siinä, että joukkojen tykistö jaetaan taktillisen käyttönsä eduksi:

- a) rykmenttitykistöön = PA (polkovaja artillerija);
- b) divisioonatykistöön = DA (divizionnaja »);
- c) armeijakuntatykistöön = KA (korpusnaja »).

Näin jaoiteltu joukkojen tykistö muodostetaan: 76, 107 ja 120 mm:n kanuunoista sekä 114 ja 112 mm:n haupitseista. Tykit, joiden kaliiperi on 155 mm tai sitä suurempi, sisällytetään *r a s k a a - s e e n t y k i s t ö ö n* = ABM (artillerija boljšoi moštnosti).

Edellä mainitun lisäksi kuuluu puna-armeijan tykistöön vielä:

- ilmatorjuntatykistö = ZA (zenitnaja artillerija) ja
- ylijohdon tykistöreservi = ARGK (artillerija reserva glavno komandovanija).

2. Tykistöryhmät ja niiden jaoittelu.

Patteri on tuliyksikkö, ja vain harvoissa tapauksissa se näyttölee jonkinlaista taktillisen yksikön osaa (Bua 11 §). Patterin jakaminen yksittäin toimiviin tykkeihin tulee kysymykseen rykmenttitykistöön nähden erinäisissä tapauksissa. Divisioonaja

armeijakuntatykistön suhteen se on sallittu vain poikkeuksellisesti.

Patteristo on tykistötaktillinen yksikkö, jonka jakamista on vältettävä, syystä että se rikkoo sotajaoituksen.

Rykmentti on taktillinen ja hallinnollis-taloudellinen yksikkö, joka toimii säännöllisesti kuten armeijakuntatykistökin oman sotatoimiyhtymänsä puitteissa.

Tykistöryhmät ovat vain tilapäistaktillisia yhtymiä.

Rykmenttitykistö (PA) käsittää: pston, jossa on kaksi ptria à kolme 76 mm:n k.kan.

Divisioonatykistö (DA) käsittää yhden kevyen kenttätykistörykmentin, mihin kuuluu kolme psto. I ja II pstossa on 3 ptria, mutta III' pstossa on 4 ptria. — Patteristoon kuuluu: johtojaos (tulenjohtue) ja toimitusjaos sekä I ja II pstossa 2 k.kan.- ja 1 hp.ptri, III pstossa on 2 k.kan.- ja 2 hp.ptria. — Patterissa on tulenjohtue (viesti-, tiedustelu- ja t.j.elimet) sekä tulipatteri (3 tykkiä).

Kanuunat ovat 76 mm ja haupitsit 122 mm. »DA:n» muodostavan kevyen kenttätykistörykmentin sodanajan vahvuus on seuraava:

Yksikkö	Henkilöstöä	Hevosia	Ajon.	76 mm. kan.	122 mm. hp.
RE + johto ja huoltoelimet	304	240	110	—	—
I ja II pston esik.	70	25	5	—	—
III pston esik.	81	29	5	—	—
Patteri	114	83	2	3 tai 3	
I ja II psto	412	274	11	6	3
III psto	537	361	13	6	6
Rykmetti	1703	1149	145	18	12

Vahvuusvertailun lukija voi itse suorittaa.

Armeijakuntatykistö (KA) käsittää: yhden pston

418

418

eli kolme ptria 6" haupitseja, yhden pston eli kolme ptria 3" kanuunoita ja yhden pston eli kolme ptria 42" kanuunoita (kaikissa pattereissa on 3 tykkiä).

Raskas tykistö (ABM) jaetaan myös rykmentteihin, joissa kaikki kolme pstoja ovat 3-patterisia. Psto käsittää tavallisesti 2 hp.- ja 1 kan.ptrin. — Lisäksi kuuluu rykmenttiin valo- ja äänenmittauselimet.

Ilmatorjuntatykistön (ZA) kokoonpano voi vaihdella, yksikkönä on patteri.

Ylijohdon tykistöreservi (ARGK) on samantapaisesti jaettu kuin joukko-osastotykistökin, vain se erotuksena, että siihen kuuluu myös raskasta tykistöä.

Kaikesta edellä olevasta puna-armeijan tykistön organisaatiota koskevasta ilmenee:

1) että ptrin tykkiluku siellä nyt on 3, jota vastoin se Ranskassa, Englannissa, Saksassa, Ruotsissa, Virossa ja meillä on 4 (tosin on joitakin pieniä poikkeuksia joihinkin harvoihin kaliipereihin nähden). Kumpi näistä, 3- vai 4-tykkinenkö ptri, sitten olisi katsottava edullisemmaksi? Se on kysymys, jonka vastauksen suhteen voidaan olla varsin eri mieltä. Luonnollista kuitenkin on, että ptrin välitön teho taistelussa on sitä suurempi, kuin suurempi sen tykkiluku on, jos sillä vain on riittävästi ammuksia käytettävissä. Selviöksi myös jää se seikka, että ptrin tykkiluvun ollessa suurempi, sen liikkuvaisuus rajoittuu ainakin jossain määrin ja tulitoiminnan järjestely tuliasemissa käy hieman vaikeammaksi. — Miksi venäläiset nyt sitten ovat päätyneet 3-tykkiseen ptriin? Tätä he perustelevat sillä, että sen tuliteho on kyllin riittävä, ptri on liikkuva ja joustava, helposti johdettavissa ja helposti maastoon sopeutettavissa. — Tähän voidaan kuitenkin huomauttaa, että 4-tykkinen ptri omaa joka tapauksessa suuremman tehon; sen käyttö on jaoitteluun nähden joustavampi (esim. 2 kahden tykin jaosta — kumpikin vielä tulivoimainen; 1 tykki erikoistehtävään — jää kuitenkin vielä 3-tykkinen ptri jne.) Niinikään on 4-tykkinen ptri jokseenkin yhtä helposti maastoon sopeutettavissa kuin 3-tykkinenkin. Ehdottomaksi eduksi näin ollen 3-tykkiselle ptrille jää se, että samalla kalustomäärällä voidaan sotatapauksessa muodostaa enemmän tykistöllisiä tuliyksiköitä — pattereita. Lopuksi voimme vielä muistaa, että juuri maailmansodan kokemusten perusteella

niin ympäryskuin keskusvalloissakin tuli ptri:n tykkiluku 4:ksi ja että punaisessa sotilaskirjallisuudessa on esiintynyt vaatimuksia 4-tykkiseen ptri-järjestelmään palaamiseksi.

2) *että* puna-armeijan jv.rykmenttiin liittyy nyt ns. *rykmenttitykistö* (PA). Tällaista järjestelmää emme vielä nykyään tapaa käytännössä oikeastaan missään muualla, ellemmme ota lukuun sitä, että Italiassa kuuluu jv.rykmenttiin yksi 65 mm:n ptri à 3 tykkiä, mutta sielläkin tuollainen ptri korvaa kranaatinheittimet ja varsinaiset jv.tykit. Onko puna-armeijan organisaatio tässä kohdin tarkoitustaan vastaava? Tämä on jälleen kysymys, johon ei ole helppo vastata ilman muuta myöntävästi tai kieltävästi. Tosiasiaksi jää, että puna-armeija liittämällä tämän »rykmenttitykistönsä» jv.rykmenttiin on ehdottomasti saavuttanut suuren edun sikäli, että jv.rykmentti voi toimia itsenäisempänä, jota paitsi tykistön ja jv:n rauhanaikainen yhteistoiminta (ts. koulutus), on tehokkaasti järjestettävissä.

3) *että* puna-armeijan kevyt kenttätykistörykmentti käsittää 3 pstoja kuten esim. Ranskassa, Englannissa ja Saksassa. Tässä suhteessa siellä on siis omaksuttu ne kokemukset, joita maailmansota on antanut. Kysymys on sitten vain siitä, missä suhteessa eri tykkimalleja on sisällytettävä samaan pstoon. Kajoamatta tässä lähemmin haupitsin ja k.kanuunan teknillisiin valo- ja varjopuoliin tai ballistisiin ominaisuuksiin tyydyn vain lyhyesti toteamaan, että puna-armeijan tykistön organisaatiossa on tässä kohdin jälleen havaittavissa omalaatuinen vivahduksensa. Siellä on tosin kahdessa pstossa 2 k.kan.ptria ja 1 hp.ptri, kuten esim. Saksassa ja meillä (Ranskassa ei ole näin), mutta kolmannessa pstossa on 2 k.kan.ptrin lisänä vielä 2 hp.patteria. Tuo seikka ei ole mikään sattuma, sillä venäläisessä sotilaskirjallisuudessa havaitsee sellaisiakin ehdotuksia, että divisioonatykistö muodostettaisiin pelkästään haupitseista, silmällä pitäen niiden edullisuutta hyökkäystaistelussa. Suosittelevatpa jotkut kirjoittajat divisioona- ja jopa rykmenttitykistöönkin 155 mm:n haupitseja, toisten taas tyytyessä ehdottamaan haupitsien ja kanuunain suhteeksi 1:1.¹

4) *että* puna-armeijan tykistön organisaatio lepää suurin piirtein niillä perusteilla, jotka yleensä nykyään ovat vallalla, joskin

¹ Vojennyi vestnik (v. 1929) s. 53.

sen organisaatiossa, kuten jo olemme havainneet, on myös ainutlaatuisia vivahduksiakin.

5) *että* puna-armeijan divisioonalla on käytettävissään verrattain vahva orgaaninen tykistö, minkä seikan havainnollistamiseen pyrin alla olevalla taulukolla:

Valtakunta	Rykm. tyk.			Kev. k.-tykistöä			Raskasta kenttätykistöä			Yhteensä	
	Pstoja	Ptreja	Tykkejä	Pstoja	Ptreja	Tykkejä	Pstoja	Ptreja	Tykkejä	Ppreja	Tykkejä
Venäjä	3	6	18	3	10	30	—	—	—	16	48
Ranska	—	—	—	3	9	36 ¹	2	6	24	15	60
Saksa ²	—	—	—	3	9	56	1	3	12	12	48

3. *Puna-armeijan tykistöyhtymien käyttö.* Rykmenttitykistöä (PA) käytetään pääasiallisesti oman jv.rykmenttinsä välittömään tukemiseen. Se ei toimi suinkaan vain kokonaisena pstona ja ptreina, vaan se jaoitellaan useissa tapauksissa erillisinä toimiviin tykkeihinkin, joita liitetään pienempiinkin jv.muodostelmiin (Bua § 10). — »PA» kuuluu kyllä jv.rykmenteille, mutta muodostaa divisioonatykistön (DA) kanssa divisioonan tykistön. Tämän vuoksi div:n komentaja voi liittää sen divisioonatykistöönkin (DA). — K.o. ohjesääntö pitää rykmenttitykistöä (PA) jonkinlaisena alistettuna pstona meikäläisiä mittoja silmällä pitäen, jota vastoin puna-armeijan jv:n harj.ohjesääntö taas pitää sitä saattotykistönä, joka säännöllisissä oloissa toimii oman jv.rykmenttinsä yhteydessä ja voidaan ottaa vain aivan erikoistapauksissa jv.rykmentin kom:n alaisuudesta.³

Edellä olevasta ilmenee, että »PA:n» käytön muodot eivät ole ehdottomasti vakiintuneet, vaan että se itse asiassa on jonkinlainen meikäläisen *jv.tykistön ja divisioonatykistön välimuoto*, jonka

¹ Kaikki k.kan.ptreja.

² Saksal. sotilaskirjallisuudessa viitteitä, että div:ssa pitäisi olla 3 pstoa rask.kent.tykistöä, jolloin div:n orgaaninen tykistö nousisi 72 tykkiin.

³ Bojevoi ustav pehoty: § 22.

liikkuvaisuus on suurempi kuin divisioonatykistön ja kantomatka pitempi kuin tavallisen jv.tykistön, mutta joka on käytötapansa perusteella sentään varsin lähellä jv.tykistöä.

Puna-armeijan divisioonatykistön (DA) pääasiallinen tehtävä taas on jalkaväen tukeminen, joskin sitä myös usein käytetään taistelussa vihollistykistöäkin vastaan. »DA» toimii säännöllisesti oman divisioonansa puitteissa (Bua 10 §). Samanlaatuinen on myös ranskalaisen divisioonatykistön toiminta.¹

Armeijakuntatykistöä (KA) määrää p. o. ohjesääntö käytettäväksi pääasiallisesti taistelussa vihollisen tykistöä vastaan, jolloin se toimii suurilla etäisyyksillä. »KA:ta» voidaan kuitenkin käyttää »DA:n» vahvistuksena. »KA:n» käytön suhteen on myös sotilaskirjallisuudessa ilmennyt eriäviä mielipiteitä. Toiset nimitäin vaativat sitä käytettäväksi jonkinlaisena ylijohdon »nyrkkinä» taisteluryhmituksen painopisteessä, toiset taas puoltavat sen käyttöä hajoitettuna.² Olkoot nämä mielipiteet minkälaisia tahansa, niin toteamme kuitenkin, että puna-armeijan tyk.ohjesäännön kanta armeijakuntatykistön käyttöön nähden on sama kuin ranskalaistenkin.³

Ilmatorjuntatykistön (ZA) tehtävät ovat samanlaatuiset kuin muuallakin, ja niihin liittyy raskaiden konekiväärien käyttö.

Raskasta tykistöään (ABM) ohjesääntö määrittelee käytettäväksi aivan erikoistapauksissa ns. asematykistönä. — Ylijohdon tykistöreserviä (ARGK) se määrää käytettäväksi armeijakuntatykistön (KA) ja erillisinä toimivien divisioonien tykistön laadullisena sekä lukumääräisenä vahvistuksena.

Edellä esitetystä ilmenee suurin piirtein, että puna-armeijan tykistöyhtymiä käytetään jokseenkin samoin kuin muuallakin, kuitenkin ottaen huomioon sen, mitä tässä varemmin on esitetty erikseen ns. rykmenttitykistön suhteen.

¹ Règlement de manœuvre de l'artillerie: § 103.

² Kirjoituksia »Vojennyi vestnikissä» ja »Voina i revoljutsijassa» vv. 1928—32.

³ Règlement de manœuvre de l'artillerie: § 104 ja 108.

III. Hallinto, ryhmitys ja komentosuhteet.

1. Hallinto.

Ohjesäännön mukaan tykistö voi osoittaa ratkaisevaa vaikutusta taistelun kulkuun vain täydellisessä yhteistoiminnassa jv:n kanssa. Tämän vuoksi alistetaan tykistö sen sotatoimiyhtymän komentajalle, johon se orgaanisesti kuuluu. Tykistön komentaja (päällikkö) saa olla alistettu vain yhdelle henkilölle, joko sitten yhteistoiminnasta vastaavalle tai korkeammalle tykistökomentajalle (Bua 13 §). Tehtävänsä tykistö saa suoranaiselta esimieheltään, ja sitä täydennetään taistelun kuluessa

- a) jv:n pyynnöstä,
- b) tykistön tulenjohtajien tähytysten perusteella ja
- c) tykistökomentajan omasta aloitteesta.

Tehtävät on annettava tykistölle lyhyessä ja selvässä muodossa, jonka tulee antaa vastaus seuraaviin kysymyksiin:

- 1) mitä vaaditaan tykistöltä ja minkä vuoksi;
- 2) missä, milloin ja mitä jv.muodostelmaa varten tulitukea tarvitaan?

Tehtävän pukee sitten tykistökomentaja käskyksi, joka osoitetaan suorittajalle.

Edellä olevan suhteen ei esiinny muuallakaan sanottavasti eriäviä mielipiteitä, joten voimme lyhyesti todeta, että puna-armeijan tykistön hallinto lepää niillä perusteilla, jotka yleensä ovat vallitsevina.

2. Ryhmitys ja komentosuhteet.

Tykistön taisteluryhmituksen tulee k. o. ohjesäännön mukaan vastata yhtymien taistelujaoitusta, minkä perusteella puna-armeijan tykistö ryhmitetään seuraavasti:

a) jv:ä tukeva tykistöryhmä = PP-ryhmä (artillerija pod-
jeržki pehoty);

b) kaukotoimintaryhmä = DD-ryhmä (artillerija daljnevo
deistvija).

Rykmenttitykistö (PA) alistetaan aina jv.rykmentin komentajalle, mutta se voidaan poikkeustapauksessa liittää PP-ryhmään. Tällainen poikkeustapaus tulee kysymykseen esim. silloin, kun

halutaan lisätä niiden prien lukua, jotka ampuvat sulkutulta puolustuksessa tai kun on vahvistettava sitä tykistöä, jonka tulee hävittää vihollisen keinotekoisia esteitä.

Divisioonatykistöstä (DA) muodostetaan säännöllisesti PP-ryhmiä, joita ei kuitenkaan muodosteta toisarvoisia tehtäviä suorittavia osastoja varten. PP-ryhmä määrätään tavallisimmin tukemaan yhtä jv.rykmenttiä, jolloin se on myös *velvollinen täyttämään jv.rykm. komentajan vaatimukset*, vaikka PP-ryhmä ei olisi hänelle alistettukaan (Bua 16 §). — Samoin on tässä kohdin asianlaita Viron armeijassa ns. »otsetoetuse suurtükiväen» suhteen¹, joka muuten vastaa meikäläistä välittömän avun pstoä.

DD-ryhmät muodostetaan AK:ia tai div:ia varten armeijakuntatykistöstä (KA), mutta jos tykistöstä on puute, niin div:ien DD-ryhmiä ei muodosteta ollenkaan, jolloin vastatykistötoiminta pyritään suorittamaan PP-ryhmien avulla. DD-ryhmien varsinaisena tehtävänä on vastatykistötoiminta ja vihollisen selustan tulittaminen. Sekä PP- että DD-ryhmiä voidaan vahvistaa ylijohdon tykistöreservistä (ARGK).

Suurin piirtein katsoen voidaan siis sanoa, että puna-armeijan tykistön taktillinen jako PP- ja DD-ryhmiin vastaa meidän välittömän avun- ja yleisiä ryhmiä m me (K.O.II 83 §) sekä virolaisten »otsetoetuse suurtükivägi» ja »üldtegevuse suurtükivägi» ryhmiä kuin myös ranskalaisen tykistön ryhmittelyä:

- a) »les groupements d'appui direct» — ja
- b) »les groupements d'action d'ensemble».

Ranskalaiset tosin määräävät kiinteästi, että »les groupements d'appui direct» — ryhmien luku on sama kuin etulinjan jv.rykmenttienkin ja että »les groupements d'action d'ensemble»-ryhmät muodostetaan keskiraskaasta tai, mikäli mahdollista, raskaasta tykistöstä.² — Saksalaisten tykistön ryhmittely eroaa kyllä sanamuodollisesti huomattavasti puna-armeijan tykistön ryhmittelystä, kuten myös ranskalaisesta ja suomalaisestakin, vaikka saksalaistenkin ryhmittely pääperiaatteessaan on sama kuin edellä mainituissakin tykistöissä. Saksalaiset nimittäin ryhmittelevät tykistönsä seuraavasti:

¹ Lahingu-eeskiri (Tallinn 1932): § 34.

² Règlement de manœuvre de l'artillerie 108 §.

- a) jv:ä tukeva ryhmä (Ika),
- b) vastatykistötoimintaryhmä (Aka),
- c) kaukotykistöryhmä (Feka) ja
- d) raskain kaukotykistöryhmä (Schwerste Flakf.).

Yhtäläisyyttä puna-armeijan ja meidän tykistöemme ryhmitte-
lyn välillä lisää se, että PP-ryhmän pattereita voidaan käyttää eri-
näisissä tapauksissa vastatykistötoimintaan sekä DD-ryhmän
pattereita jv:n välittömään tukemiseen (K.O. II 84 §). Samanta-
paisuuteen vivahtaa sekin, että meikäläisiä pstoja voidaan alis-
taa taisteluosastoille (K.O. II 85 §).

Suurpiirteisestä yhtäläisyydestä huolimatta ilmenee tässä kui-
tenkin eroavaisuuksiakin, jotka näyttäisivät olevan periaatteel-
lista laatua. Niinpä esim. meillä jv.johtajalla ei ole oikeutta esit-
tää välittömän avun ryhmälle suoranaisia vaatimuksia (K.O.
84 §), joita ven. ohjesääntö ei vain salli, vaan määrää PP-ryhmä
niitä noudattamaan, mistä on tosiasiallisena seurauksena, että *käs-
kyvaltasuhteet* eivät puna-armeijassa tässä kohdin ole täysin selvät!

Meillä katsotaan tykistötulen materiaalista ja moraalista vaiku-
tusta tehostettavan tulen yllätyksellisellä käytöllä, jonka edelly-
tyksenä on mahdollisimman tiukka keskitys, ja siitä johtuu tykistön
säilyttäminen tyk.komentajan käskyvallassa. Tämä ei kuitenkaan
saa meilläkään muodostua itsetarkoitukseksi, vaan keskitys-
periaatteesta on osittain toisinaan luovuttava jv:n ja tykistön tarkoituksenmukaisen yhteistoimin-
nan aikaansaamiseksi. Tästä aiheutunee meikäläisen välittömän
avun ryhmän muodostaminen, mikä ryhmä kuitenkin jää vain
tyk.kom:n suoranaiseen käskyvalttaan. — Samaan tapaan puhuu
kyllä ven. ohjesääntökin, se vain erotuksena, että se heti lisää,
että tärkeämpi kuin tykistön keskitetty käyttö on se, että jv. saa
kaikissa taistelun vaiheissa tykistötukea, minkä vuoksi keski-
tetyistä johdosta on luovuttava, jos ei ole var-
muutta siitä, että keskitetyllä johdolla kyetään tukemaan keskeyty-
mättä ja nopeasti jv:ä (Buq 16 §). — Eroavaisuus ei ole suuren
suuri sanamuodoissa, ja jopa tuntuisi siltä, että venäläiset tässä
kohdin olisivat ehkä hieman joustavampia, mutta kysymyksen
ydin ei liene pelkästään sanamuodoissa, vaan tuntuu siltä
kuin venäläiset yleensä epäilisivät tykis-
tön keskitetyn käytön onnistumista. Oletta-

musta on omiaan tukemaan sekkin, että he ovat organisesti liittäneet kuhunkin jv.rykmenttiinsä 2 ptria, jota paitsi punaisessa sotilaskirjallisuudessa esiintyy viitteitä¹, jotka myös ovat omiaan tukemaan tätä mielipidettä.

Puna-armeijan tykistön taisteluohjesääntö määrää, että divisioonan tyk.komentaja on samalla divisioonan tykistörykmentin komentaja ja toimii div:n kom:n alituisena neuvonantajana tykistö-kysymyksissä, jota paitsi hän ottaa osaa operatiivisen suunnitelman luomiseen. — Yhteistoiminnan pohjan tykistön ja jv:n välillä luovat:

- 1) yleiskäskyt ja tykistökäskyt,
- 2) erilaiset orientoiset,
- 3) komentajien henkilökohtainen kosketus,
- 4) edustajien vaihdanta eri tykistöosien ja tuettavan jv:n välillä sekä
- 5) viestiyhteydet.

Komentosuhteiden ja yhteistoiminnan järjestely on siis jokseenkin sama kuin esim. meillä. Se, että puna-armeijan divisioonassa div:n tyk.komentajana toimii div:n tykistörykmentin komentaja, on varsin ymmärrettävää, koska heikäläiseen divisioonaan ei organisesti kuulu esim. raskasta kenttätykistöä. Ranskassa on div:n tyk.komentaja erikseen², mikä on luonnollistakin, koska ranskalaiseen divisioonaan kuuluu organisesti sekä kevyttä että raskasta kenttätykistöä.

IV.] Poliittinen toiminta:

Aivan oma lukunsa on puna-armeijan tykistön taisteluohjesäännössä varattu ns. »politrabotalle» ja sen organisoimiselle (Bua 43—78 §) syystä, että he pitävät sitä niin hyvin koko puna-armeijan kuin sen tykistönkin kasvattamisen ja johtamisen erottamattomana osana. Tämä kohta ohjesäännössä on vertaansa vailla muiden maiden tykistöohjesäännöissä. Tosin on myönnettävä, että se on ehkä jollain tavoin yhteydessä sen aatteellisen perusajatuksen kanssa, mikä muuten ilmenee toisten armeijojen kasvatuseriaatteissa, sillä »politrabota» on kai katsottava jonkinlaiseksi moraa-

¹ Vojennyi vjestnik (v. 1931) n:o s. 14.

² Règlement de manœuvre de l'artillerie: § 30 ja 39.

liseksi perustaksi puna-armeijalle kuten sen tykistöllekin ja sellaiseksi perustaksi, jolle kuri siellä pohjautuu. »Politrabota» ei sisällä kuitenkaan mitään moraalista ideaa siinä mielessä kuin »kapitalistisissa» valtioissa, vaan se johtuu uskollisuudesta kommunistille, ts. se pohjautuu poliittiseen luokka-aatteeseen.

Vaikkakaan sanotulla seikalla ei ole vertaansa muitten maitten tykistöohjesäännöissä, niin katson sittenkin kokonaiskuvan luomiseksi puna-armeijan tykistön taisteluohjesäännöstä olevan paikallaan tässä pääpiirteissään selostaa ohjesäännön sanottuja pykäläiä, joitten mukaan poliittinen toiminta jakaantuu sodan aikana kolmeen osaan:

- 1) toiminta omissa joukoissa,
- 2) » vihollisen joukoissa ja
- 3) siviiliväestön keskuudessa harjoitettava toiminta.

Omissa joukoissa suoritettavan »politrabotan» perustehtävänä on »Neuvosto-liiton», ts. köyhälistödiktatuurin aseistettujen joukkojen taisteluvoiman ylläpitäminen ja kohottaminen.

Vihollisen joukkojen keskuudessa suoritettava »politrabota» ilmenee propagandana ja agitatioina. Sitä pidetään yhtä tärkeänä ja välttämättömänä voiton saavuttamisen välineenä kuin esim. ilmavoimia.

Väestön keskuudessa harjoitettavan »politrabotan» päämääränä on sen mielialan voittaminen puna-armeijan puolelle.

Kuinka tärkeä merkitys tälle toiminnalle annetaan edellä sanottujen päämäärien saavuttamiseksi, se ilmenee siitä suuresta »koneistosta», joka puna-armeijan tykistöönkin on luotu ja jonka osina on:

- 1) tyk.rykmentin komissaari,
- 2) » komissaarin apulainen,
- 3) » kollektiivisten solujen vastuunalainen sihteeri,
- 4) » poliittisen klubin päällikkö ja
- 5) hänen apulaisensa,
- 6) ptrin poliittinen neuvonantaja,
- 7) » solujen sihteeri ja
- 8) rykmentti-, psto- ja ptriorganisaattorit.

Mitä tulee vastustajan voimien heikentämiseen tämän toimintamuodon avulla, niin on huomattava, että se vaatii ennen kaikkea

a i k a a, mikä seikka on kuitenkin ristiriidassa muiden vastustajan tuhoamiseksi käytettävien keinojen kanssa, jotka yleensä perustuvat nopeaan toimintaan, kuten esim. tykistön keskitetty ja yllätyksellinen massakäyttö. Näin ollen »politrabotan» sisällyttäminen tällaiseen ohjesääntöön tuntuisi tarkoitustaan vastaamattomalta.

V. Tykistötuli.

Tykistön voiman katsoo sanottu ohjesääntö olevan sen t u l e s s a, jonka mahdollisimman edullista käyttöä l i i k e edistää. Tykistötulen luonteenomaisina piirteinä ovat sen voimakkuus ja joustavuus. Nämä ominaisuudet sallivat tykistöllisen tulimanöoverin suorituksen, ts. tehokkaan tulen massakeskityksen sopivana hetkenä taistelun polttopisteisiin (Bua 79 §). Tämä edellyttää kuitenkin tulen huolellista valmistelua ja taitavaa käyttöä. Näin ollen kaikkien tykistökomentajien oleellisimpana velvollisuutena onkin se, että he käyttävät hyväkseen jokaista tarjolla olevaa keinoa mahdollisimman tarkan ammunnan aikaansaamiseksi taktillista tilannetta vastaavasti. Näinä keinoina ovat:

- 1) kiinteä yhteys jv:n ja tykistön välillä,
- 2) taukoamaton tähytys,
- 3) mahdollisimman tarkka ammunnan valmistelu ja
- 4) tykistön porrastus syvyyteen, joihin liittyvä o i k e a - aikainen tulen avaus vain voi taata menestyksellisen toiminnan, minkä vuoksi toisinaan on rajoituttava pelkästään edellä lueteltujen keinojen suurpiirteiseen vaarinottoon. Tämä koskee erikoisestikin PP-ryhmien toimintaa.

Edellä olevan suhteen riittääköön tässä se, mitä jo varemmin on esitetty venäläisten käsityksestä massatulen ja sen keskitetyn käytön suhteen, jota vastoin nyt lienee paikallaan kiinnittää huomio siihen, minkälaisia muotoja puna-armeijan tykistötuli sitten käytännössä voi saada. Tästä seikasta esittää ohjesääntö seuraavaa: (Katso taulukkoa seur. sivulla).

Näitä ammuntoja suoritettaessa:

- A1. vaatii 3—6 ptria vihollisrintamakilometriä kohden.
- A2. edellyttää erillisten prien jopa tykkienkin käyttöä.
- A3. esim. kenttälinnoittamattomassa asemassa olevan ptrin

Tuhoaminen	Lamauttaminen
<p style="text-align: center;">A.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Elävän voiman nujertaminen, 2. jv:n tulielinten hävittäminen, 3. vihollispatrien tuhoaminen, 4. a) keinotekkoisten asteiden b) kenttävarustusten ja c) rakenteiden tuhoaminen, 5. taistelu tankkeja vastaan ja 6. taistelu vihollisen ilma-voimia vastaan. 	<p style="text-align: center;">B.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Elävän voiman häiritseminen ja uuvuttaminen, 2. vihollispatrien neutralisointi, 3. sulkutuli ja 4. sokaiseminen.

tuhoamiseen on käytettävä yli 50 ammusta kutakin tykkiä kohti. (Tämä luku tuntuu pieneltä, kun muistaa, että maailmansodan aikana katsottiin yhden vih.ptrin tuhoamiseen keskimäärin tarvittavan 1,000 kpl. k.kan:n tai k.hp:n laukausta, 500 rask.k. tai hp:n laukausta.)

A4. tarvittava ammus- ja tykkimäärä nähdään eri taulukoista, joiden perusteella laskelmat voidaan laatia.

A5. suorittamiseen riittävät yksityiset tykitkin.

A6. varten käytetään ilmatorjuntatykistöä ja konekiväärejä.

Niin edellä mainittujen kuin muittenkin *tuhoamisammuntojen* suhteen, joita sanottu ohjesääntö ja muukin punainen sotilaskirjallisuus kovin usein esittää, voidaan olla eri mieltä. Voimmehan tietysti väittää ja jopa todistaakin, että tykkituli kykenee hävittämään kaiken, mitä ihmiskäsin on tehty. Kuitenkin on muistettava tykkitulella tuhoamisesta puhuttaessa:

- 1) että se vaatii paljon aikaa ja paljon ammuksia,
- 2) että maalin asema on määrättävä tarkoin sekä
- 3) että ampujan tulee välttämättömästi voida tähystää ammuntansa tarkkuutta alusta loppuun.

Olkoonpa ammuttujen laukausten lukumäärä ja ammunnan tarkkuus mikä tahansa, niin hävitystä ei voida pitää varmana

ennenkuin se on omin silmin todettu. Ja sittenkään tuhoaminen ei ole koskaan lopullinen. Miksi ei? Siksi, että se, mitä ihmiskäsin on tehty, se voidaan tehdä uudestaan, joten ns. tykistö-tulella tuhoaminenkaan ei ole lopullista, vaan tuhoamisaste riippuu suuresti siitä, koska omalla jalkaväellä on tilaisuus sitä hyväksien käyttää. Asiain näin ollen esittää tykistöohjesääntö tässä suhteessa oikeastaan liian kategorisia lausuntoja, jotka tosin eivät ole vain sitä karakterisoivia, vaan yleisiä muuallakin.

Mitä sitten tulee ohjesäännön esityksiin *lamauttamisammunnoista*, niin koskettelen tässä vain sulkutuliammuntoja aktuaalisti; suutensa vuoksi. — Sen mukaan käytetään sulkutulusta tavallisesti asemasodassa:

- a) vihollisen jv:n etenemisen ehkäisemiseksi,
- b) » » liikkeellelähdön ehkäisemiseksi,
- c) » » eristämiseen toisista osastoista määrättyllä alueella.

Nämä aikaansaadaan »liikkumattomalla tulitululla» (nepodviznoje ognevoje zagraždenie) ja »liikkuvalla sulkutululla» (podviznoi zagraniželnyj ogonj) eli tulivyöryllä. — Puna-armeijan 3-tykkinen 76 mm:n ptri luo liikkumattoman sulun 100 m:n levyiselle rintama-alueelle, tulinopeuden ollessa 6 l./min. tykkiä kohden; tällainen ammunta ei saa kestää yli 3 min.

Jos nyt heti vertaamme tätä sellaisiin olosuhteisiin, joissa esim. 4-tykkisen k.kan.ptrin tulisi muodostaa 200 m levyinen sulku, niin havaitsemme, olettaen tulinopeuden samaksi, että puna-armeijan normaalitulussa tulisi 18 l./min. 100 rintamametriä kohti ja esimerkiksi ottamassamme sulussa 24 l./min. 200 m kohti eli vain 12 laukausta 100 m kohti. Näin ollen voimme todeta, että puna-armeijan tykistön sulkutuli on 50 % tiheämpi.

Tulivyöry (ognevoi val), jonka ranskalaiset katsovat syntyneen maailmansodan aikana Verdunissa ja Sommella, mutta venäläiset¹ itärintamalla, vaatii tämän ohjesäännön mukaan runsaasti tykkeitä ja sangen suuren ammusmäärän. Sitä käytetään vain asemasodassa. Tulivyöry voi olla yksinkertainen (prostoi) tai kaksinkertainen (dvoinoi). Viimeksi mainitussa tapauksessa luodaan 2 liikkuvaa

¹ Ogonj artilleri (V. Gröndahl!) s. 48.

tuliverhoa: lähiesempi, joka muodostetaan sirpaleammuksin, ja etäisempi, joka muodostetaan kemiallisin ammuksin. Tulivyöry saattaa sitten olla aikamääräinen (200 m:n hyppäyksiin 5 min:ssa) tai tähystyksen mukaan järjestetty (tulen eteenpäin siirto perustuu tällöin tähystykseen oman jv:n etenemisestä); tulivyöryn liikunta taaksepäin on kielletty.

Täten siis havaitsemme, että puna-armeijassa ollaan tulivyöryn käytön suhteen jokseenkin samaa mieltä kuin Saksan tykistössä, jonka ohjesääntö ei myöskään määrää tulivyöryä (Feuerwalze) käytettäväksi liikuntasodassa, vaikka pitääkin sen mahdollisena ja antaa yksityiskohtaisia ohjeitakin, miten sen liike on määriteltävissä (yleensä kellon mukaan). — Ranskalaiset taas määräävät käyttämään tulivyöryä (Barrage roulant) liikuntasodassakin, mutta vain 100 m:n hyppäyksiin 3—4 min. (200 m:n siirrot poikkeuksellisia) eli 6—8 min. 200 m kohti. Jos viimeksi mainittu nopeus on katsottava sopivaksi — sehän riippuu jv:n etenemisnopeudesta taistelussa — niin määrää punatykistön ohjesääntö tulivyöryn liikkeen hieman liian nopeaksi.

Meillä ollaan tulivyöryn käytön suhteen vieläkin pidättyvämmällä kannalla kuin Venäjällä, sillä K.O.II esim. sanoo, että saattoammunta voi saada tulivyöryn luonteen asemotaa muistuttavissa olosuhteissa. Tämä onkin ymmärrettävissä, koska me pyrimme yleensä ratkaisemaan jv:n saattoammunnan liikkuvan tulenjohdon avulla tulen keskitysperiaatetta ja yllättävää massakäyttöä noudattamalla.

Kaikkialla ollaan tulivyöryn suhteen samaa mieltä siinä suhteessa, että sen tarkoituksena ei ole tuhota, vaan lamaanuttaa.

Kokonaisuudessaan sulkutulikysymys on niitä tykistöllisiä kysymyksiä, joita on varsin runsaasti käsitelty. Jo maailmasodassa oli pakko miettiä sitä paljon, ja vielä sen jälkeenkään se on ollut runsaan pohdinnan alaisena. Saksalaiset ovat tässä tulleet yleensä siihen tulokseen, että olisi pyrittävä enemmän keskitettyyn tuleen nykyisen automaattisen ja hajoitettun tulen asemesta. Kysymys on sen laatuinen, että sitä voidaan käsitellä hyvinkin eri tavoin, kuten on meneteltykin. — Sulkutulikysymys ei suinkaan ole pelkkä teknillinen juttu, sillä siihen vaikuttavat erikoisesti myös moraaliset seikat. Ranskalainen kenr. Faugeron

sanoo tästä mm., että tykistöammunnan hyödyllinen teho ei riipu niin paljon siitä vaikutuksesta, minkä ammunta on tehnyt sen uhriksi joutuneisiin, kuin siitä mielen-tilasta, johon ammunta on koskemattomiksi jääneet saattanut.

Voimme siis väittää, että tykistön lomaannuttamistuli, johon sulkutuletkin kuuluvat, perustuu suurelta osaltaan juuri sen sisältämään tuhoamisuhkaan eikä niinkään paljon siis materiaaliseen tehoon.

Kun nyt edellä sanotun jälkeen esitämme, että puna-armeijan tykistöohjesääntö tuntuu olevan yleensä sitä mieltä, että lomaannuttamisessakin olisi ensi sijassa pyrittävä varmaan materiaaliseen tehoon, vaikka pienempäänkin, jonka vuoksi voitaisiin keskityseriaatteesta tarpeen vaatiessa luopuakin, niin tuntuisi siltä kuin puna-armeijan tykistössä ei annettaisi täyttä arvoa lamauttamisammuntojen syvällisimmälle olemukselle, ts. niiden aiheuttamalle »tuhoamisuhalle».

Viimeksi mainitun julkilausuman tueksi ja selvennykseksi minun sallittaneen siteerata joitakin Kenr. Faugeronin mietteitä (Revue d'Artillerie s. 107 huhtikuu 1931). Hän sanoo mm. seuraavasti: »— — — tykistön toiminnan vaikutus jalkaväkeen ei kohdistu niinkään sen tuhoamiseen kuin tuhoamisuhkaan, josta on seurauksena jalkaväen lamautuminen. Tästä seuraa mm., että ammuntojen jakaminen pitkin koko vihollisrintamaa, vaikka se tuottaisikin viholliselle suuremman mieshukan, on epäedullista, tykistön tuli päinvastoin on keskitettävä suhteellisesti kapeihin rintamiin. Silloin koko mieshukka jäänee kyllä pienemmäksi, mutta sen sijaan tulen tiheys kasvaa siinä määrin, että ne, jotka säilyvät vahingoittumattomina, eivät kykene liikkumaan eivätkä taistelemaan. — On itsestään selvää, että jonkinmoinen tulos on jo saavutettu, kun kerran vihollisen joukossa on kuolleita ja haavoituneita; mutta kokemus on osoittanut, että hyvin harvoja poikkeuksia lukuun ottamatta on mahdotonta haavoittaa tai tappaa kaikkia. Mitä näin ollen merkitsee, vaikka taistelun kuluessa vihollisen miesvahvuus supistuu 50 tai 60 %:lla, kun kerran eloon jäävät riittävät estämään meitä suorittamasta tehtäväämme, jos

heillä on siihen mahdollisuutta ja tahtoa. — — — Mitä sen sijaan merkitsee, vaikkapa kaikki jäisivät vahingoittumattomiksi, jos kerran ei kenelläkään ole enää mahdollisuutta tai halua taitella?»

Tykistötulen käytön helpottamiseksi määrää tämä ohjesääntö sitten tykistömuodostelmille:

- a) varsinaisen (otvetsvennaja ognevaja polosa) ja
- b) tilapäisen tulialueen (dopolniteljnyi sektor).

Tässä tapaamme siis saman jaon kuin ranskalaisillakin:

- a) Zone d'action normale et
- b) Zone d'action éventuelle.¹

Kuitenkin on huomattava, että ohjesääntö vaikuttaa tässä kohdin tarkkoine kilometrimääritelmineen skemaattisemmalla, varsinkin mitä tilapäiseen tulialueeseen tulee, jona taas ranskalaisten mukaan on *koko se maasto*, joka jää varsinaisen tulialueen ulkopuolelle, mutta johon tykistö voi joko kokonaan tai osillaan vaikuttaa.

VI. Marssi.

1. Yleistä.

Puna-armeijan tykistössä riippuvat marssia koskevat järjestytoimenpiteet etäisyydestä viholliseen. Katsantokanta on siis sama kuin meilläkin (K.O.I 221 §), mutta selventäessään lausuntoa lisäävät venäläiset, että tykistö voi liikkua erillisessä kolonnassa parempia teitä pitkin (siis matkamarssi K.O.I 221 § mukaan), jos etäisyys vihollisesta on yli 2 päivämarssia. Etäisyyden vihollisesta ollessa pienempi seuraa tykistö joukkoyhtymien marssikolonnissa. Tämä määräys tuntuu verraten skemaattiselta, sillä eihän tilanne edellytä aina ehdottomasti sotamarssia, vaikka etäisyys vihollisesta olisi 2 päivämarssia pienempikin. Täten havaitsemme, että ohjesääntö pyrkii tässä kohdin sitomaan johtajien käsiä, mitä esim. saksalaiset² eivät tee.

¹ Règlement de manœuvre de l'artillerie: 110—112 §.

² Grundriss der Taktik (Berlin 1925) s. 59.

2. Tykistön jaoittelu marssirivistöön.

K. o. tykistöohjesääntö painostaa sitä, että etujoukkoon on liitettävä riittävän voimakas tykistö (ainakin puolet rivistön tykistöstä) ja että on erikoisen suotavaa sisällyttää siihen hp.- ja kauaskantoista tykistöä. Pääjoukon tykistö marssii tavallisesti lähempänä sen etupäätä (Bua 90 §). — Tässäkin suhteessa jätetään meillä johtajille vapaammat kädet, sillä sijoittaessaan tykistöä marssirivistöön heidän on otettava huomioon aika, minkä tykistö tarvitsee ammuttavalmisteluihinsa, sekä toiselta puolen, ettei tykistö saa olla niin kaukana edessä, että sen olisi käännyttävä takaisin voidakseen taistelun sattuessa tukea etumaisia osastoja tai löytääkseen sopivat asemat tai että se joutuisi alttiiksi vihollisen yllätyksille. Toiselta puolen marssirivistöön kuuluvan tykistön tulee meikäläisen katsantokannan mukaan olla niin kaukana edessä, että se taistelun alkaessa kykenee nopeasti tukemaan etumaisia jv:n osastoja (K. O. I 231 §).

Se, että venäläiset turvaavat etujoukkonsa haupitseilla, on aivan oikein, jos ajattelemme esim. meikäläistä maastoa ja asemien saantimahdollisuutta, sikäli kuin tilanne on sellainen, että etujoukkoon on liitettävä tykistöä. Liian vahvan haupitsi- tai muun tykistön liittäminen etujoukkoon saattaa kuitenkin tehdä taisteluun levittäytymisen tarpeettoman raskaaksi. Tosin on huomattava, että venäläiset täten pyrkivät takaamaan ehdottoman tykistöllisen tulituen. Mutta että he haluavat liittää etujoukkoon kauaskantoistakin tykistöä, se edellyttäisi, että heillä olisi sitä runsaasti käytettävissä — mikä todellisuudessa ei liene niinkään varmaa. Joka tapauksessa täten menetellen vaarannetaan kallisarvoista tykistömateriaalia, sillä etujoukkoon liitettynä se on varsin altis vihollisyllätyksille. Yleensä tällaista toimenpidettä olisi kai katsottava huonosti onnistuneeksi, koska juuri kauaskantoinen tykistö voi pitkän kantomatkinsa takia oivallisesti olla sijoitettuna pääjoukkoon, josta käsin se helposti ja turvautusti voi osallistua toimintaan.

Ranskalaisten mielipide etujoukon tykistökysymyksessä eroaa omalla tavallaan puna-armeijan tykistössä voimassa olevasta. He painostavat nimittäin sitä, että johdon on määrättävä tykistölle yleisessä marssiryhmityksessä sellainen paikka, josta sen yksiköt

kykenevät nopeasti toimintaan varsinkin lähestymismarssin aikana.¹ Käytännössä se merkitsee heillä sitä, että ainakin osa tykistöstä asetetaan tuliasemiin valmiiksi tukemaan etujoukkoa jo siitä hetkestä alkaen, jolloin etujoukko tunkeutuu vihollisen tulli-vaikutuksen alaiseen piiriin.

Lopputulokseksi tässä kohdin siis jää, että yhtenä ominaisena ja verraten omalaatuisena piirteenä puna-armeijan tykistön käytölle on se, että sitä asetetaan kovin runsaasti etujoukkoon. — Kohtaamistaistelussa tarjoaa puna-armeijan etujoukon tykistö oivan kohteen ripeälle sivustaiskulle!

VII. Järjestely paikalla oltaessa.

Puna-armeijan tykistö noudattaa sijoittautuessaan (majoittautuessaan, leiriytyessään, asettautuessaan lepoon jne.) jollakin seudulle yleensä samoja periaatteita kuin muitten maittenkin tykistöt. Tämä ilmenee pääpiirteissään nimittäin jo niistä vaatimuksista, joita he asettavat tykistön sijoituspaikkaan nähdessä, jonka tulee:

- 1) olla peitteinen,
- 2) taata turvallisuus äkillisiä ylläkköjä vastaan,
- 3) taata nopea ja yksinkertainen taistelujärjestykseen siirtyminen ja että
- 4) tykistö siitä on mukavasti liitettävissä yleiseen marssikolonnaan.

Asutuille seuduille puna-armeijan tykistöä ei saa kuitenkaan majoittaa enempää kuin yksi psto. Harvaa metsää he pitävät yleensä edullisena tykistön sijoituspaikkana (Bua 107 §).

Eräässä suhteessa, mitä tulee tykistöön sen levon aikana, asetetaan puna-armeijassa kuitenkin verraten tiukkoja määräyksiä. Osia tykistöstä on nimittäin ehdottomasti määrättävä ns. päivystäviin osastoihin. Näiden tykistöosien tulee säilyttää täydellinen taisteluvalmius, ollen jo silloin levittäytyneenä aseisiin. Menettely onkin omiaan kohottamaan joukon turvallisuutta ja

¹ Règlement de manœuvre de l'artillerie: 88 §.

taisteluvälmiutta, joskin siitä voi johtua tarpeeton tykistön henkilökunnan rasittaminen. Tapaa voisi suositella silloin, kun tykistöä on runsaasti käytettävissä. Meillä tässä kohdin katsotaan riittäväksi, että varmistukseksi asetetuille ulkovartioille annetaan tarpeen vaatiessa konekiväärejä ja jv.tykkejä (K.O.I 320 §), joskin vihollisen läheisyys voi vaatia tykistön hälytysvälmiutta.

VIII. Levittäytyminen taistelua varten.

1. Yleistä.

K. o. ohjesäännön mukaan ei tykistön taisteluryhmitys voi langeta yhteen jv:n taisteluryhmituksen kanssa. Tykistöasemien miehitys tuettavan jv:n ryhmitysalueen ulkopuolella voi tapahtua vain sillä edellytyksellä, että kyetään aikaansaamaan niin varma yllätys, että se turvaa yhteistoiminnan koko taistelun ajaksi. Tämän edellytyksen puuttuessa on luovuttava sivusta-asemienkin tarjoamista eduista. — Mitä sitten muuten tulee sivustatuleen, niin se on useimmiten huomattavasti rintamatulta voimakkaampi, sallien mm. oman hyökkäävän jv:n lähete tykistötulen alaista viholliskohdetta aina 60—80 m:n päähän, jota vastoin rintamatulen ollessa kysymyksessä tämä raja on n. 200 m. — Varman yhteyden vallitessa takaa tykistön sijoittelu porrastettuna hajalleen leveällä rintamalla parhaan jv:n tulituen ristitulikeskityksin.

Edellä olevista seikoista ollaan yleensä samaa mieltä, kuitenkin siten, että tilanteista riippuen jätetään tykistön sijoittelu tyk.kom:n harkinnan mukaan tapahtuvaksi¹ hänelle annettujen tehtävien perusteella. Tosin huomattavammalla tavalla painostetaan syvyyssporrastuksen merkitystä (K. O. II 63 §), erikoisesti tähdentämättä sivustatulen vaikutusta, joka on puhtaasti teknillinen selviö. — Koska tämän tutkielman varrella tulee vielä useasti esille k. o. ohjesäännön sivustatuleen kohdistuva ihannointi, niin en siihen tässä yhteydessä enempää kajoa.

¹ Règlement de manœuvre de l'artillerie: § 122.

2. Tykistöasemat.

K. o. ohjesääntö jakaa tykistöasemat 3 osaan, nimittäin:

- 1) tj.-o. paikat,
- 2) tuliasemat ja
- 3) valjakkojen sekä huoltoelinten sijoituspaikat, jotka kaikki on yhdistettävä keskenään.

T j. p a i k a t (tähytyspaikat) taas jaoitellaan:

- a) komento- (esim. pston ja ptrin) ja
- b) aputulenojohtopaikat, viimeksi mainittujen muodostuessa etumaisista-, sivusta-, vara- ja valetulenojohtopaikoista.

Kaikki tähytyspaikat yhdistetään niinkään keskenään ja komentopaikat lisäksi tuliasemien sekä jv:n kanssa.

T u l i a s e m a t jaetaan (Bua 114 §):

- a) peitettyihin ja
- b) avonaisiin.

Tässä kohdin ohjesääntö ei siis ota huomioon varsin merkityksellisinä pidettyjä puolipeitteisiä asemia, jotka tosin taktillisesti ovat heikommät kuin peitteiset, mutta nehen valitaankin vain silloin, kun peitteisiä asemia ei ole tai kun niiden haltuunotolla pyritään johonkin erikoiseen päämäärään (esim. puolustuksessa voi olla tarpeellista sijoittaa jokin ptri puolipeitteiseen asemaan, josta tuli avataan vasta pakottavassa tilanteessa). — Saksalaiset ovat kanssamme samaa mieltä näistä kolmenlaatusista asemista.¹ Mainita myös voidaan, että tsaarinkin armeijan ohjesäännöt ottivat huomioon puolipeitteiset asemat.

Peitteisen tuliaseman tulee (ohjesäännön mukaan) salata patteri maa- ja ilmatähytykseltä, sen ei pidä salata vain materiaalia (ptrin kalustoa ja henkilökuntaa), vaan vielä pä putkituli, laukauksista aiheutuva savu ja pölykin. — Tokkohan peitteinen asema kykenee salaamaan lentotähytykseltä esim. öiseen aikaan tulitoiminnassa olevan ptrin siten, että sitä väijyvä vihollisen lentäjä ei havaitsi putkivalkeita?

Tuliasemilta vaatii ohjesääntö sitten mm., että niiden

¹ Grundriss der Taktik: s. 93.

tulee sallia: ammunta kaikille etäisyyksille äärimmäisiltä kantomatkoilta lyhyemmille etäisyyksille asti mahdollisimman leveällä rintamalla muodostamatta kuolleita alueita tai lähenemissuuntaa (Bua 114 §.) — Saattaa olla, että tämä ohjesäännön kohta on epäselvästi esitetty, mutta jos se on sanallisesti käsitettävä, niin punatykistön ohjesääntö asettaa tässä vaatimuksia, joita ei useastikaan voida täyttää, sillä onhan selvää, että peitteisillä asemilla, joita ohjesääntökin pitää edullisimpina ja joihin yleensäkin pyritään,¹ on juuri varjopuolenaan se, että tuon maastopeitteen eteen, jonka takana tykit ovat, jää kuollut eli tulella pyyhkimätön alue.

Valjakkojen ja huoltoelinten sijoituspaikat. Valjakot ja huoltoelimet sijoitetaan hajalleen useimmiten porrastettuina tuliasemien sivustojen ulkopuolelle. — Tässä kohdin ei ilmene aihetta vertailuihin tai poikkeaviin mielipiteihin, koska nämä on katsottava kiistattomiksi katsantokannoiksi.

Kaikki nämä asemat pyrkii puna-armeijan tykistö sitten ottamaan haltuunsa öiseen aikaan, mikäli tilanne ja aika sallivat. — Yöllinen tykistön asemissijoittelu tuo kyllä mukanaan sen edun, että voidaan ainakin toivoa siten valmistettavan yllätys viholliselle ja parempi suoja tykistölle. Alituinen (jos tilanne sen sallii) yöllinen asemien haltuunotto ei sittenkään ole mikään tykistötaktillinen päämäärä, sillä se on omiaan suuresti rasittamaan tykistön elävää materiaalia, jopa jossain määrin heikontamaan teknillistä tulostakin, vaikka valmistelut olisi voitukin valoisana aikana suurin piirtein suorittaa. Näin ollen meidän lienee paras pitää yöllistä asemien haltuun ottamista kuitenkin vain yhtenä keinona tilanteen niin vaatiessa. Tätä mieltä näyttävät ranskalaisetkin olevan lausuessaan, että tykistön sijoittelu asemissa vaatii sangen vaihtelevaa aikaa, mikä johtuu materiaalin liikkuvaisuudesta, maaston laadusta, ilmastollisista olosuhteista, vihollisen aktiivisuudesta jne.²

¹ Grundriss der Taktik: s. 92.

² Règlement de manœuvre de l'artillerie: § 119.

3. Tykistötiedustelu.

Tykistötiedustelun suhteen on sanottu ohjesääntö suurin piirtein samaa mieltä muiden¹ kanssa vaatiessaan sen suorittamista aktiivisesti ja taukoamattomasti niin marssin kuin koko taistelunkin ajan. Sen on vastattava taktillista tilannetta.

Tykistötiedustelu jakaantuu punaisessa tykistöissä:

1) maatiedusteluun ja

2) ilmatiedusteluun.

M a a t i e d u s t e l u jakaantuu:

a) topografiseen,

b) meteorologiseen sekä

c) valo- ja äänimittaukselliseen.

I l m a t i e d u s t e l u taas jakaantuu puolestaan:

a) lentokoneista suoritettavaan ja

b) kiintopalloista suoritettavaan.

Maatähystyspaikat antavat varhimmat tiedot, mutta niitä rajoittavat taistelukentän ääret, jota vastoin ilmatiedustelu sallii kaukaisten ja suojattujen maalienkin tähystämisen. Koskaan ei pidä unohtaa sitä suurta merkitystä, mikä ilmavalokuvauksella on.

4. Tykistökomentajan toiminta ja paikka.

Tyk.kom:n toiminnan ja paikan suhteen ohjesääntö on suurin piirtein samaa mieltä muitten kanssa.²

IX. Kohtaamistaistelu.

Koska liikuntasota ja kohtaamistaistelu kytkeytyvät toisiinsa sekä koska venäläiset näkevät tulevaisuuden sodassa ennen kaikkea juuri liikuntasodan, niin on luonnollista, että he kiinnittävät sängen

¹ Règlement de l'artillerie: § 68—79. Exercisreglemente för artilleriet: § 91—115. Field service regulation (London 1930) s. 120. K.O. II § 103, 108, 112, 174.

² Règlement de manoeuvre de l'artillerie: § 62, 231. Exercisreglemente för artilleriet: § 59, 129, 162. K.O. II § 81—82, 86—67.

suurta huomiota kohtaamistaisteluun, jonka menestyksen he katsovat huomattavassa määrin riippuvan juuri tykistön toimintojen tarkoituksenmukaisuudesta ja ripeydestä (Bua 137 §). Näin ollen onkin varsin ymmärrettävää, että k. o. ohjesäännön henki eroaa esim. ranskalaisesta kannasta. Tämä johtuu ennen kaikkea siitä, että ranskalaiset eivät tunne kohtaamistaistelua siinä mielessä kuin venäläiset, saksalaiset¹ ja me, vaan pitävät tällaisessakin tapauksessa silmällä ensisijaisesti suunnitelmanmukaista toimintaa, jossa he jaksoittaisella etenemisellä heti taistelun alusta alkaen ryhmityksensä turvin asettavat koko tykistönsä toimintaan porrastettuna. Tämän vuoksi ranskalaiset eivät yleensä pidä välttämättömänä tykistön alistamista etujoukolle.²

Saksalaisilla tykistö levittäytyy laajalle rintamalle tukien etujoukon jv:ä sen pyrkiessä valloittamaan toiminnalle tärkeitä maastokohtia.¹ Muuten heillä vallitsevat tykistön käytön suhteen kohtaamistaistelussa¹ jokseenkin samanlaiset perusteet kuin englantilaisilla³ ja meillä (K.O. II 182 ja 187 §).

Yleensä pidetään aloitteen saavuttamisen merkitystä kohtaamistaistelussa sangen suurena, niin myös puna-armeijassakin, joskaan siellä ei tyydytä sen merkityksen alleviivaamiseen yleiseurooppalaiseen tapaan. Sen sijaan taisteluohjesääntö pyrkii omalaatuisella konkreettisella tavallaan vaikuttamaan aloitteen tempaamiseksi ja jopa sillä tavalla sekä siksi varhaisessa vaiheessa, että jos venäläiset todella kykenisivät käyttämään tykistöään sanotun ohjesäännön hengen edellyttämällä tavalla ja nopeudella, niin kävisi sen vaikutus ratkaisevaksi koko kohtaamistaistelulle ja puna-armeijalle menestykselliseksi — tietystikin olettaen, että puna-armeijan jv. myös pystyy toimimaan tarkoituksenmukaisella tavalla.

Se erikoisen suuri merkitys, jonka puna-armeija antaa tykistötullelle kohtaamistaistelussa ja johon he todella pyrkivät, ilmenee seuraavasta:

Puna-armeijan tykistökomentajien — aina AK:n tyk.komentajasta pston komentajiin asti — tulee (Bua 138—141 §) taktillisten

¹ F.u.G. § 262 ja 265—266.

² Rég'ement de manœuvre de l'artillerie: § 137—143. 171—188 200—207.

³ Field service regulation: s. 116—120.

yhtymien johtajien toimintasuunnitelmaan nojautuen jo ennen marssin alkamista ryhtyä valmistaviin toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on taata tykistön varsin tehokas ja nopea hyväksikäyttö kohtaamisolosuhteissa. Näinä toimenpiteinä vaaditaan:

1) tykistön tarkoituksenmukaista jaoittelua marssikolonneihin ja kiinteän yhteyden turvaamista jv:een,

2) nopeata, taukoamatonta ja aktiivista tiedustelua,

3) ripeätä levittäytymistä taisteluun.

4) Kun taistelu sitten on alkanut, niin on yhteys nopeasti järjestettävä aina pataljooniin ja kompanioihin asti sekä tuli keskitettävä tärkeimmille suunnille.

5) Koko AK:n tykistö on liitettävä divisiooniin kohtaamisaisteluissa.

Ennen marssillelähtöä div:n tyk.kom:n tulee suunnittelevasti valmistella tykistön toiminta koko päivämarssin edellyttämää matkaa silmällä pitäen karttaa hyväkseen käyttäen. Hän kiinnittää huomionsa kartalla niihin alueisiin, jotka omaavat niin vihollisen jv:een kuin tykistöönkin nähden merkityksen kohtaamisaistelussa. Tämän nojalla hän ottaa huomioon kohtaamisaistelun mahdollisuudet, joiden perusteella suunnittelee:

1) eri marssikolonniin tykistöosien yhteistoiminnan ja

2) tykistötulen keskittämisen mahdollisten pääiskujen suuntiin, jonka div:n komentaja »lyö lopullisesti kiinni» heti kun etujoukko käy taisteluun. — Samaan tapaan menettelevät marssikolonniin tykistö-komentajatkin, mutta menevät tässä jo paljon yksityiskohtaisempiin seikkoihin. — Kartan »preparointi» kuuluu niinkään kaikkien tykistöupseerien velvollisuuksiin aina jaosjohtajia myöten. Ne tykistöosat, jotka tulevat tukemaan jv.rykmenttejä, marssivat niiden kanssa. Div:n matkatessa kahdessa tai useammassa kolonnassa sisällytetään etujoukkomuodostelmiin voimakas tykistö (ainakin n. 1/2 marssikolonnan tykistöstä), joka jo sinänsä kykenee turvaamaan etujoukon aktiivisten tehtävien ratkaisun. Täten tulee kutakin etujoukon pataljoonaa kohti 2—3 patteria (näihin ei ole laskettu meikäl. jv.tykkejä, joita puna-armeijassa sanotaan »pataljoonatykistöksi») muun osan marssikolonnan tykistöstä seuratesa joko kokonaan tai suurimmalta osalta pääjoukon etupäässä (Bua 143 §).

Etujoukkoon liitetään divisioonatykistöstä (DA) ensisijassa haupitseja, jota paitsi katsotaan hyödylliseksi vahvistaa sitä vielä

107 mm:n kauaskantoisilla tykeillä (Bua 143 §). Tässä on vertailun vuoksi paikallaan todeta, että englantilaisetkin katsovat edulliseksi — kohtaamistaistelun ollessa mahdollinen — liittää marssikolonnein keskiraskasta tykistöä, mutta pääjoukkoon, josta käsin sen käyttö kantomatkinsa vuoksi on tarpeen vaatiessa järjestettävä, eikä suinkaan etujoukkoon.¹ — Puna-armeijan etujoukon tykistötiedustelupartioitten tehtävänä on vihollistiedustelu ja otollisten tähytyspaikkojen haltuun ottaminen. Tulasemia ne tiedustelevat vain marssitien lähimmässä ympäristössä. Täten on etujoukon tykistön oltava valmiina levittäytymään ja avaamaan tulensa jo ennen jv:n levittäytymisen päättymistä, joten etujoukon tykistö ajaa säännöllisesti aseisiin ennenkuin koko etujoukko on edes ryhtynyt levittäytymäänkään. — Näillä perusteilla onkin etujoukon tykistön tuli avattava viimeistään 30 min:n kuluttua taistelutehtävän saamisesta ja pääjoukon tykistön tuli normaalisesti 1 tunnin kuluttua.

Jalkaväen levittäytymisen aikana täydennetään ja täsmällistetään tykistön tehtäviä. PP-ryhmät (normaalitapaus) alistetaan jv.rykm:n komentajille, ja vain poikkeuksellisesti ne jätetään tyk.kom:n käsiin. DD-ryhmiä muodostetaan harvoin. — Sivustatuleen kiinnitetään erikoinen huomio, patterien itsenäinen asemien vaihto on normaalitapaus kohtaamistaistelussa, jotta taistelukentällä ei syntyisi »tykistötulityhjiöitä». Tässä kohdin ovat esim. englantilaisetkin sitä mieltä, että kohtaamistaistelussa ei juuri voida keskittää kuin pston tuli, joten tykistöä on usein silloin pakko alistaa jv:lle; samantapainen on virolaistenkin käsitys.²

Jos vertailun täydentämiseksi lyhykäisesti vielä luomme silmäyksen esim. omaan tykistön käyttöömme kohtaamistaistelussa, niin havaitsemme, että meikäläisen etujoukon tulee edetä aluksi omine raskaine aseineen. Vasta vihollisvastuksen lisääntyessä pidetään tykistön tuki tarpeellisenä (K.O. II 181 §). Pääjoukon tykistöä pyrittäneen meillä sitten ainakin osalta käyttämään keskitetysti erottamalla yleinen ryhmä, jonka tulisi koettaa vaikeuttaa vihollistykistön aseisiinmenoa (K.O. II 187 §).

¹ Field service regulation: s. 116—120.

² Lahingu eeskiri: § 35.

Varhemmin olen jo kosketellut sitä seikkaa, mitä vaaroja runsaan tykistön liittäminen etujoukkoon voi tuoda mukanaan, joten en siihen enää tässä kajoa.

Edellä olevasta huomaamme, että puna-armeijan tykistö tulee siis koettamaan päästä vaikuttavaan tykistötuleen jo kohtaamistaistelun ensi hetkistä alkaen, kuten ranskalaisetkin, mutta aivan toista tietä. Epäilemättä on ranskalaisten tie päämäärään varmin, joskaan se ei ehkä olisikaan oikein. Kyseenalaiseksi jää, ehtivätkö puna-armeijan etujoukon patterit kaikesta huolimatta avata tulensa oikealla hetkellä, niin periaatteellisesti täysipitoisena kuin heidän metodiaan teoreettisesti pidettäisiinkin. — Meillä itsellämmekin olisi ehkä aihetta vielä kerran miettiä etujoukon tykistökysymystä.

X. Hyökkäystaistelu liikuntasodassa.

Mitä sitten tulee tykistön toimintaan liikuntasodan hyökkäystaistelussa k. o. tykistöohjesäännön mukaan, niin valmistellaan tykistön toimintasuunnitelma keskitettyä johtoa silmällä pitäen. Itse taistelun aikana voidaan tykistö saattaa toimimaan tilanteen mukaan joko keskitetysti tai desentralisoidusti. Hyökkäyksen tulivalmistelu voi kestää 3—4 tuntia, mutta itse rynnäkön tulivalmistelun tulisi olla lyhyt ja voimakas. — Tykistötuli suunnataan hyökkäyksessä pääasiallisesti elävää voimaa ja jv:n tulielimiä vastaan (Bua II 167 §). Näiden neutralisoimiseksi katsotaan tarvittavan 1 km:n laajuisella rintamalla 7 patteria (siis 21 tykkiä eli n. 5 meikäläistä patteria). Vihollispatterin neutralisoimiseksi katsotaan tarvittavan alussa vähintään 2 ptria, jota vastoin sen tapahduttua riittää 1—3 tykin tuli neutralisoinnin ylläpitämiseen.

Jos nyt mielenkiinnon vuoksi suorittaisimme edellä olevan nojalla jonkinlaisen tykistöllisen materiaalilaskelman liikuntasodassa. Oletamme, että kyseessä on 5—6 km:n levyinen rintama, mikä on puna-armeijan AK:lle normaalihyökkäyskaista, jollaista taas puolustaisi esim. div., johon kuuluu orgaanisena tykistönä 1 kev.k.tyk.rykm. Tällaisessa tapauksessa puna-armeijan hyökkäystä voi siis tukea koko AK:n tykistö eli: 3 (div.) \times 16 ptria + AK:n 9 ptria = 57 ptria eli 171 tykkiä, joita vielä voidaan tarpeen vaatiessa vahvistaa ylijohdon tykistöreservistä (ARGK).

Oletetulla puolustajalla olisi käytettävissä esim. 3 psto + 1 psto res.div:sta, jos sellainen AK:aan kuuluisi = 12 ptria, joita edullisessa tapauksessa mahd. vahvistettaisiin AK:n raskaasta tykistöstä esim. 2 ptrilla eli siis kaikkiaan n. 14 ptria eli 56 tykkiä, joiden neutralisoimiseen venäläiset asettaisivat 28 ptria eli 84 tykkiä, joten heille jäisi vielä 29 ptria jalkaväen ja sen tulielinten neutralisoimiseen eli siis 5—5 $\frac{1}{2}$ ptria rintamakilometriä kohti, ts. jokseenkin se määrä, minkä he katsovat hyvin riittävän tehtävän suorittamiseen. — Vertailua voi lukija syventää ajatuksissaan.

Miten puna-armeija sitten aikoo käyttää tykistöään liikuntasodan hyökkäyksessä? Siitä antaa ohjesääntö lisävalaistusta mm. mainitsemalla, että on toivottavaa asettaa AK:n tykistöstä erikoinen DD-ryhmä sekä jos AK:n hyökkäysrintama ei ylitä 5 km, niin on mahdollista yhdistää koko AK:n tykistö ajan sen salliessa. — Divisioonatykistö (DA) ja sen vahvistukseksi annettu tykistö jäävät div:n tyk.kom. käsiin. Jos vih.div. puolustautuu leveällä rintamalla (7—10 km), niin on yleensä edullista hyökkäyksen aikana luopua DD-ryhmien muodostamisesta ja vahvistaa PP-ryhmiä (Bua 182 §).

Mitä tulivyöryyn (ognevoi val) tulee, niin sitä ei ohjesääntö suosittele käytettäväksi liikuntasodan hyökkäyksessä, kuten jo varhemmin on esitetty, sillä se vaatii paljon materiaalia ja sen organisointi on aikaa vievää. Sen sijaan se pitää parempana tyytyä tulen siirtoihin tärkeimmistä maaleista toisiin.

Yleensä voimme sanoa, että puna-armeijan tykistön käyttö liikuntasodan hyökkäyksissä perustuu niihin kokemuksiin, joita maailmansota on antanut, mutta että se sittenkin nojautuu runsaasta tykistömateriaalista huolimatta enemmän liikkeeseen ja energiseen toimintaan kuin materiaalin kaikki murtavaan voimaan, mikä taas on ranskalaisten toiminnan ydin ja joka heillä lankeaa ensisijassa tykistölle.

Näin ollen k. o. ohjesäännön käsitys tykistön käytöstä liikuntasodan hyökkäyksessä on verraten lähellä meikäläistä (K.O. II 160—161, 163, 167—168 ja 175 §§), joskin meillä huomattavammin painostetaan keskitetyn tykistötulen merkitystä ja käyttöä, jonka venäläiset kyllä myös ottavat huomioon, mutta pitävät sitä vain yhtenä mahdollisuutena, josta ei tule liiaksi pitää kiinni.

XI. Hyökkäys asemasodassa.

Eri maiden tykistöohjesäännöt samoin kuin muukin tykistöä koskettava kirjallisuus on yleensä siinä suhteessa samanlaatuista, että asemasodan hyökkäyksessä esitetään käytettäväksi runsasta tykistömateriaalia tarkan suunnitelman pohjalla ottaen huomioon että valmistelut ja toiminta on mahdollisuuden mukaan salattava, sekä lopulta pyrittävä samanaikaiseen ja yllättävään tulenavaukseen. Poikkeusta tässä suhteessa ei tee puna-armeijan tykistöohjesääntökään (Bua 200—203 §). Tosin voidaan havaita, että se on ehkä lähempänä saksalaisia katsantokantoja. Tässäkin suhteessa ilmenee kuitenkin mainittavana eroavaisuutena se, että venäläiset pyrkivät saamaan asemasodan hyökkäyksen samoin kuin sen tykistövalmistelunkin saksalaista voimakkaammaksi, sillä heillä on jonkinlainen div:n normaalihyökkäyskaista asemasodassa n. 1¹/₂ km leveä (Bua 204 §), jota vastoin saksalaiset sallivat 2¹/₂ km:n levyisen kaistan.¹

Mitä tulee sitten tykistön johtamiseen asemasodan hyökkäyksessä, niin vaatii ko. ohjesääntö AK:n koko tykistön alistamista yleensä vanhimmalle tyk.komentajalle ja vasta jv:n tunkeuduttua syvemmälle vihollisalueeseen tykistö siirtyy ennakoita laaditun suunnitelman mukaan div:ien ja jv-rykmenttien komentajille (Bua 205 §), siis jokseenkin sama järjestely kuin saksalaisillakin.²

Saadaksemme hieman täydellisemmän kuvan puna-armeijan tykistön käytöstä asemasodan hyökkäyksessä lienee paikallaan lyhyesti kosketella tätä seikkaa ko. ohjesäännön määräysten valossa. — Niinpä katsotaan siinä tarpeelliseksi, että tykistöä pitäisi olla käytettävissä rintamakilometriä kohti n. 20—35—50 tykkiä eli n. 7—17 ptria, joista ei saisi olla 76 mm:n kanuunoita yli ¹/₄—¹/₂ koko tykkimäärästä (Bua 207 §). — Tykistövalmistelun valmentavaan työhön, kuten tiedusteluihinkin ja suunnitelman tekoon jne., käytetään useita vuorokausia.

PP-ryhmien luku on sama kuin hyökkäävien div:ienkin, ja niitä komentavat div:ien tyk.komentajat; täten pyrkivät venäläiset

¹ F.u.G: § 333.

² F.u.G: § 348.

saksalaisten tapaan¹ yksinkertaistamaan ja helpottamaan niiden alistamista taistelun myöhemmässä vaiheessa.

DD-ryhmät sisältävät n. 25—35 % koko käytettävissä olevasta tykkimäärästä. Näiden ryhmien käyttöön on annettava ilma-voimia, kullekin pstolle ainakin 3 lentokonetta. Viimeksi mainittujen puutteessa on vähennettävä DD-ryhmien lukua (Bua 216 §); niin DD- kuin PP-ryhmätkin jaetaan aliryhmiin.

Tykistön tuli- ja käyttösuunnitelmat on laadittava myös silmällä pitäen jv:n tukemista taistelun myöhemmässä vaiheessa; näissä ei saa unohtaa sivustatulen merkitystä. — Ptrit viedään asemiinsa mahdollisimman myöhään — jos sopii, niin hyökkäystä edeltävänä yönä, siis kuten saksalaisetkin tekevät.²

Tulituen ja tulella saattamisen menetit eroavat liikuntasodan metodeista vain suuremmalla suunnitelmanmukaisuudellaan. — Asemasodan hyökkäyksessä voidaan, kuten varhemmin jo on havaittu, käyttää tulivyöryäkin, mutta vain tärkeimmillä suunnilla ja sielläkin vain kapeilla hyökkäyskaistoilla (Bua 224 §). Tässä suhteessa puna-armeijan tykistön käyttö eroaa jo saksalaistenkin tykistön käytöstä. Viimeksi mainitut määräävät eriävästi tässä kohdin, mikä ilmenee seuraavasta: »Bei Beginn des Infanterieangriffs legen sich in der Regel alle verfügbaren Batterien mit ihrem Feuer als weiterschreitende Feuerwalze dicht vor die eigene Infanterie»,³ mutta saksalaiset ovatkin tässä kohden jokseenkin samaa mieltä ranskalaisten kanssa.⁴

Näin ollen havaitsemme, että joskaan esim. meidän K.O. II ei koskettelekaan sanan varsinaisessa merkityksessä tykistön käyttöä asemasodan hyökkäyksessä, niin voitaneen katsoa, että se antaa (140—145 §§) viitteet tämänlaatuistakin hyökkäystä varten ja että niiden sisältämä henki on tässä kohdin jokseenkin sama kuin venäläisen tykistön taisteluohjesäännön, joskin me alleviivaamme *liikkuvan tulenjohdon* käyttöä.

¹ F.u.G: § 343.

² F.u.G: § 344.

³ F.u.G: § 344.

⁴ Règlement de l'infanterie, combat: § 69.

XII. Puolustus liikuntasodassa.

Tutkisteltaessa ja vertailtaessa puna-armeijan tykistön käyttöä liikuntasodan puolustuksessa on paikallaan myös joillakin sanoilla luonnehtia heidän yleistä käsitystään liikuntasodan puolustuksesta, joka luonnollisesti luo perustan heidän tykistönsä käytölle.

Puna-armeijassa korostetaan nimittäin kaikkialla hyökkäyksen etuja puolustukseen nähden, minkä vuoksi he sitten katsovatkin puolustuksen tärkeimmäksi tehtäväksi suotuisten olosuhteiden luomisen hyökkäykselle. Puolustuksen sivutehtäväksi näin ollen jää jonkin maaston hallussapito.¹ Tästä johtuen he katsovat puolustuksen voiman myös olevan sen tulessa ja tulen liittymisessä jv:n liikkeeseen.

Havaitsemme siis, että puna-armeija arvostelee puolustusta jokseenkin samoin kuin saksalaisetkin, joilla puolustuksen pitää olla aktiivinen, ts. puolustus, jonka tehtävänä ei olekaan vain puolustusasemien hallussapito ja vihollisen hyökkäyksen torjuminen.²

Edellä olevasta huolimatta en väitä, että puna-armeijan tykistön käyttö liikuntasodan puolustuksessa olisi ilman muuta verrattavissa saksalaisen tykistön käyttöön, sillä tosiasiallisesti on siinä erinäisiä eroavaisuuksia. Olen sen esiintuonut vain selventävänä perusteena. Ohjesääntö jakaa tykistön toiminnan tässä tapauksessa 5 eri vaiheeseen, nimittäin:

- 1) käyttö lähestymis- ja hyökkäysvaiheessa,
- 2) » rynnäkkövaiheessa,
- 3) » vihollisen tunkeutuessa puolustusvyöhykkeeseen,
- 4) » ratkaisevan yleisen vastahyökkäyksen ja hyökkäykseen siirtymisvaiheen aikana sekä
- 5) » koko puolustusvaiheen aikana.

Jos div. on puolustustoiminnoissa rintamalla, jonka leveys ei ylitä 3 km, niin luodaan tykistötulesta yhtenäinen tyლისysteemi jv:n aseihin liittyen (Bua 229 §). Rintaman levetessä yli 3 km:n tykistö ei voi enää riittäväällä tiheydellä turvata sitä, jonka vuoksi sen

¹ Bojevoi ustav pehoty: § 227.

² F.u.G. § 354.

tulelle valitaankin tuolloin vain vaarallisimmat alueet ja tykistö kehittäytyy niiden mukaan. Viimeksi mainitussa tapauksessa jaetaan PP-ryhmät tavallisesti jv.yhtymien kesken ja alistetaan niille (Bua 229 §).

Edellä olevasta ja koska heidän jv.rykmenttinsä norm. puolustuslohko on n. 2—3 km eli div:lla n. 5—6 km, voimme tehdä sen johtopäätöksen, että puna-armeijan tykistö tulee liikuntasodan puolustuksessa varsin useasti (ainakin PP-ryhmät) toimimaan alistettuna, mikä on ehdottomasti ristiriidassa meikäläisten katsantokantojen kanssa (K.O. II 32, 83, 233—234 §§). Ristiriidassa se on ranskalaistenkin periaatteiden kanssa.¹ Täten menetellen jäänee vastatykistötoiminta heikonlaiseksi.

Jos vielä syvennymme tämän ohjesäännön määräyksiin, niin havaitsemme, että se kyllä puhuu tykistön keskittämisestäkin divisioonien puitteissa liikuntasodan puolustuksessa mainiten, että kapealla puolustuslohkolla (3—4 km div. kohti) on suotuisten olosuhteiden vallitessa mahdollista yhdistää tykistö koko AK:n rintamalla. Näin ollen tuntuisi meikäläisten mittasuhteiden mukaan kuin tässä piilisi ilmeinen ristiriita; sitä sen ei kuitenkaan tarvitse olla bolševikkien mielestä, sillä meidän on muistettava, että PP-ryhmät eivät sittenkään täysin vastaa meikäläisiä välittömän avun ryhmiä.

Edelleen havaitsemme, että rykmenttitykistöä (PA) ei yleensä liikuntasodan puolustuksessa sisällytetä yleisiin tykistöryhmiin, joskin ne liittyvät tulellaan yleiseen tulisysteemiin. »PAN» pääasiallisina tehtävinä on lähimpien etenemisteiden puolustus, taistelu vihollisen tankkeja ja panssariautoja vastaan, vastaiskujen tukeminen jne. — siis jonkinlainen divisioonatykistön ja jv.tykistön välimuoto. Kunkin PP-ryhmä tukee määrättyä jv.rykmentin lohkoa, joskin sen tulee tämän ohella omata mahdollisuus naapurilohkojenkin tukemiseen.

Armeijakunnan tykistöstä (KA) muodostetaan DD-ryhmiä tai jaetaan ne div:ille, jotka tuolloin muodostavat DD-ryhmät. — Jos puolustaudutaan leveällä rintamalla, niin DD-ryhmiä ei muodosteta ollenkaan, jolloin PP-ryhmät ottavat osaa taisteluun vihöl-

¹ Règlement de manoeuvre de l'artillerie: § 271.

listykistöä vastaan. — Ylijohdon tykistöreservistä (ARGK) voidaan liittää osia sotatoimiyhtymiin.

Taisteluvarmistusosastojen tueksi määrätään milloin ptreita, milloin erillisiä tykkeitä rykmenttitykistöstä. Kaikessa tykistötoiminnassa on pidettävä silmällä sivustatulen antamia suuria mahdollisuuksia.

Kajoamatta syvemmästi puna-armeijan tykistön käyttöön liikuntasodan puolustuksessa voimme edellä olevan perusteella havaita, että sen käyttö tuolloin saa jossain määrin erikoisen leiman siitä käsityskannasta, minkä puna-armeija yleensä omaa liikuntasodan puolustuksesta. *Puna-armeijan tykistön käyttö eroaa tuolloin esim. niin ranskalaisista kuin meikäläisistäkin katsantokannoista tykistön keskitettyyn käyttöön nähden, jonka k. o. ohjesääntökin kyllä periaatteissa hyväksyy, mutta johon se ei tässäkään tapauksessa kiinteästi pyri.*

XIII. Puolustus asemasodassa.

Kuten muittenkin maitten ohjesäännöt, niin havaitsee venäläisenkin tykistön tehtävät asemasodan puolustuksessa yleensä samoiksi kuin liikuntasodan puolustuksessa, joskin asemasota sallii täydellisempien ja tarkempien tulisysteemien luomisen koko taistelua silmällä pitäen. Tällöin toimeenpannaan myös säännöllisesti johdon keskittäminen div:n puitteissa (Bua 254 §). Rykmenttitykistön (PA) ptrit jätetään tällöinkin tavallisesti jv.rykmenttien kom:ien alaisuuteen, joskin ne liittyvät yleiseen tykistöliseen puolustussysteemiin ja suorittavat tehtävänsä sen mukaisesti. — Divisioonatykistö (DA) jää kokonaisuudessaan div:n tykistökomentajan johtoon. PP-ryhmiä muodostetaan, ja ne toimivat samaan tapaan kuin liikuntasodan puolustuksessakin. Divisioonatykistöstä ei tällöin juuri muodosteta DD-ryhmiä, mutta asetetaan ensisijaan voimakas AK:n DD-ryhmä, jota paitsi »KA:n» joillakin ptreilla — ennen kaikkea 76 mm:n k.kan.ptreilla — voidaan vahvistaa tärkeimpien lohkojen PP-ryhmiä. — Ylijohdon tykistöreservistä (ARGK) voidaan antaa osia PP- ja DD-ryhmien vahvistukseksi. — Tykistön toimintasuunnitelman perusteina on tällöin

1) että se voitaisiin keskittää mahdollisimman suurilukuisena tärkeimpiin suuntiin,

2) että omasta tykistöstä voidaan suunnata hyökkääjän tykistöä vastaan tuhoavan voimakas tuli ja

3) että tykistö turvaisi omalle jv:lle menestyksellisen taistelun puolustusvyöhykkeen syvyydessäkin.

Edellä mainittuihin seikkoihin perustuva tykistön toimintasuunnitelma julkaistaan sitten taulukkojen ja orientoivan suunnitelman muodossa, missä on otettava huomioon, että sivustatulen aikaansaamiseksi täytyy suurimman osan pteita olla sijoitettu sitä silmälläpitäen. Tämän vuoksi jokin määrä pteista on sijoitettava aseisiin oman divisioonansa ja jopa AK:nsakin rajojen ulkopuolelle.

Hyvä tulenanto edellyttää, että kullakin ptrilla on 2—3 tuli-asemaa sekä vähintään 3 tj.paikkaa käytettävissään — siis kuten saksalaisillakin,¹ jotka tosin eivät määrittele tätä kategorisilla luvuilla. Aivan erikoista huomiota on kiinnitettävä tykistön yhteysverkkoon, naamiointiin sekä a.tarvikevarastoihin, joita kullakin ptrilla tulee olla ainakin yhden taistelupäivän kulutusta vastaava määrä (Bua 263 §). Tuli on avattava viimeistään 2 min. kuluttua jv:n pyynnöstä (Bua 266 §).

Edellä olevasta havaitsemme, että puna-armeija seuraa asemasodan puolustuksessa yleensä vallalla olevia periaatteita ja että se siinä *pyrkii suurempaan tykistön keskitettyyn käyttöönkin kuin liikuntasodan puolustuksessa.*

XIV. Tykistön toiminta erikoisissa olosuhteissa.

1. Vuoristossa

kohtaa tykistön toiminta k. o. ohjesäännön mukaan huomattavia vaikeuksia, jonka vuoksi sen keskitetty käyttö siellä ei ole toteutettavissa. — Marssikolonnein liitettävät ptrit alistetaan niille. Samoin menettelevät saksalaisetkin.²

¹ F.u.G: § 374.

² F.u.G: § 453.

Vuoristomaasto vaatii jyrkkätulokulmaisia aseita, jonka vuoksi haupitsit ja vuoristotykit ovat siellä käyttökelpoisimpia — siis aivan sama käsitys kuin saksalaisilla.¹ Liikuntanopeus laskee vuoristomaastossa huomattavasti, joten päivämarsi ei useinkaan voi ylittää 8—10 km.

Edellä mainittuja katsantokaptoja pidettäneen yleensä oikeina.

2. Metsässä

vaikettuu puna-armeijan tykistöohjesäännön mukaan niin tykistöllinen yhteistoiminta, yhteyden ylläpito kuin johtaminenkin. Siellä on edullisinta käyttää aseena haupitsia ja ammuksena srappnellia — samaan tapaan puhuvat saksalaisetkin² — Kanuunoiden tulee jäädä päävoimien tykistöön. Kun metsässä on yleensä vaikea toteuttaa tykistön keskitettyä käyttöä (Bua 279 §), niin on turvallisinta tyytyä erillisten tykkien käyttöön, jotka asetetaan joko rykmentti- (PA) — tai divisioonatykistöstä (DA). Nämä tulittavat sitten suoralla suuntauksella metsäkulmauksista, jolloin kiinnitetään huomio varsinkin sivustatulen antoon. Tässäkin kohdin ovat saksalaiset samaa mieltä.³

Siihen mitä tykistön käytön suhteen metsämaastossa on edellä esitetty, ei joka suhteessa yhdy meikäläinen mielipide erikoisesti-kaan mitä tulee johtamiseen, sillä vaikkakin tykistön tähytysmahdollisuudet suuresti rajoittuvat metsämaastossa (K.O. II 256 §), niin ei sen silti tarvitse tehdä keskitettyä johtoa aivan mahdottomaksi. Onhan nimittäin tapauksia, jolloin tykistö ennakolta voi valmistella tulensa ainakin erinäisiin etumaaston kohtiin, kuten tiensolmuihin ja kapeikkoihin, mistä vihollinen etenee ja joita se todennäköisesti käyttää hyväkseen hyökkäyksen järjestelyissä. Tuli voidaan tuollaisiin maaleihin avata hyvinkin joko sovinnaismerkkien avulla tai taistelun kehittymisen tarjoamien olettamusten perusteella.

¹ Grundriss der Taktik: s. 141—142.

² F.u.G: § 426.

³ F.u.G: § 426.

3. Asutuilla paikkakunnilla

toimiminen lienee yleensä puna-armeijan taisteludoktriinin vahvimpia puolia, sillä meidän on myönnettävä, että puna-armeijalla on tässä kohdin suuria kokemuksia kansalaisotien päiviltä. Päämääränsä puna-armeija pyrkii siinä saavuttamaan laajalle ulottuvalla saarrostuksella eikä rintamahyökkäyksellä. Tämän vuoksi toiminta muodostuu etupäässä itsenäisten erillisryhmien toiminnaksi, joten nuo komentajat käyttävät verraten itsenäisesti tykistöäkin (siis alistettuna), jota hyökkääjä välttämättömästi tarvitsee. Tällöin on tykistön useimmissa tapauksissa levittäytyttävä asutusten ulkopuolelle ja vain niitä miehittäessään mentävä aseisiin toreille, puistoihin, pihamaille ja niin edelleen. Tähän tarkoitukseen on etupäässä käytettävä haupitseja. — Sitä tykistöä, joka on asemissa asutusten ulkopuolella, voidaan johtaa keskitetysti, jos on olemassa varma yhteys jv:n kanssa. Ne ptrit taasen, jotka ovat asemissa asutuskeskusten sisäpuolella, alistetaan jv:lle. — Hyökkääjä voi muodostaa DD-ryhmiäkin. Toisinaan on hyvä antaa jv:lle erillisiä tykkejäkin rakennusten ja barrikadien ampumista varten. — Puolustajan tulee pyrkiä tulen keskittämiseen tärkeimpiin suuntiin (Bua 283 §).

Täten havaitsemme, että ko. *tykistöohjesääntö suosittelee hyökkääjälle etupäässä desentralisoitua ja puolustajalle sentralisoitua tykistön käyttöä taisteluissa asutuilla paikkakunnilla.*

Muiden maiden ohjesäännöt joko eivät käsittele näitä kysymyksiä ollenkaan tai verraten pintapuolisesti. — Saksalaiset tosin ovat siinä suhteessa samaa mieltä, että he katsovat näiden taistelujen vaativan itsenäisiä johtajia, ja koska suoritukset ovat vaikeita, niin voidaan hyökkäykset suorittaa vain vahvan tykistövalmistelun jälkeen. Miten tuo valmistelu johdetaan, sitä he eivät mainitse, mutta todennäköisesti keskitetyn tykistötulen avulla.¹

4. Talvella.

Vain harvojen maiden ohjesäännöt koskettelevat erillisesti toimintoja talviolosuhteissa. Näihin kuuluu k. o. ohjesääntö, mutta se ei pyri esittämään keinoja talviolosuhteiden hyväksikäyttöön, vaan

¹ Grundriss der Taktik: s. 131.

tyytyy etupäässä vain toteamaan silloin esiintyviä vaikeuksia, joita ilmenee liikunnan, ravinnon, rehun, majoituksen ja naamiointin suhteen.

Puna-armeijassa tullaan kuitenkin siihen tulokseen, että päivämarsseja on lyhennettävä sekä että syvä lumi edellyttää materiaalin asettamista jalaksille, jota paitsi ainakin tiedustelijain olisi osattava hiihtää.¹ *Tässä suhteessa lienee aivan viime vuosina otettu huomattavia edistysaskelia.*²

Kuten tunnettua aiheuttavat talviolosuhteet tosiasiallisesti erinäisiä muutoksia esim. tykistön sijoitteluun nähden marssirivistössä jne: näihin seikkoihin ei ole aihetta kuitenkaan tässä syvemmästi kajota.

5. Yöllä

katsoo puna-armeijan tykistöohjesääntö asemasodan tarjoavan kyllä tykistölle otollisia toimintamahdollisuuksia. Liikuntasodassa — erikoisestikin sen hyökkäyksessä — ne kuitenkin muodostuvat poikkeukselliseksi. Marssilla oltaessa on edullisinta sijoittaa tykistö kolonnan loppupäähän.

*Liikuntasodassa hyökkäys suoritetaan yöllä yleensä ilman tykistötulta ylläkkömomentin säilyttämiseksi, joskin osan tykistöstä on oltava valmiina avaamaan tulensa jv:n pyynnöstä ja loppuosan tykistöstä valmiina toimintaan päivän valjetua (Bua 294 §). — Saksalaiset taas katsovat, että yöllinen hyökkäys voidaan suorittaa joko tykistötulen turvin tai ilman sitä.*³

Voimme sanoa, että venäläiset tosin ovat oikeassa pyrkiessään säilyttämään ylläköön tuottamat edut yölliselle hyökkäykselle, mutta tykistö kykenee kyllä toimimaan liikuntasodassa pimeässäkin (tietystikin sen toiminta on rajoitettua), varsinkin jos sitä voidaan valmistella jo valoisana aikana.

¹ Voina i revoljutsija (v. 1928) s. 16—20.

² Vojennyi vestnik (1935 n:o 2) s. 73.

³ F.u.G: § 431.

XV. Ratsastavan tykistön taistelukäytön erikoisuudet.

Ratsastava tykistö turvaa tulellaan sanotun ohjesäännön mukaan ratsuväen tiedustelua ja leiriytymistä sekä toimintaa itse taistelunkin aikana. Tässä mainittakoon, että englantilaiset¹ eivät rajoita rv.tykistön käyttöä vain rv:n tukemiseen, vaan suosittelevat sen käyttöä muidenkin tukemiseen. — Kun puna-armeijan rv. taistelee jalkautettuna, niin toimii ratsastava tykistö yleisten tykistöllisten sääntöjen mukaan, mutta kun rv. taistelee ratsain, jolloin taistelulla on nopea temppe, niin silloin ei ratsastavalla tykistölläkään ole aikaa huolelliseen asemien valintaan ja ammunnan valmisteluun, vaan sen on käytävä lähimpänä oleviin asemiin. Tällöin se ensi sijassa valitsee peitteiset asemat ja vain pakottavissa olosuhteissa avoimet asemat (Bua 296 §).

Ratsastavan tykistön suuri liikkuvaisuus sallii sen vaihtaa helposti asemia, mikä on suoritettavakin, jos esim. on sivustatuli-mahdollisuuksia tarjoavia edullisempia asemia lähettyvillä. Rv:n taistelun nopea kulku sallii harvoin ratsastavan tykistön keskitettyä käyttöä (Bua 298 §), jonka vuoksi ratsastavat ptrit tavallisimmin alistetaan niiden rv.osastojen komentajille, joita ne seuraavat.

Puna-armeijan tykistöohjesääntö esiintuo siis ratsastavan tykistön käytön suhteen samoja periaatteita, jotka yleensä ovat vallitsevina.

XVI. Tykistön a.tarvikehuolto.

Tykistön a.tarvikehuolto on järjestetty puna-armeijan tykistössä likipitäen kuten meillä, kuitenkin niin, että punatykistössä rykmentti on huoltotaloudellinen yksikkö. — Puna-armeijan tykistön a.tarvikkeet kuljetetaan div:n puitteissa erikoisilla ammusvaunuilla (zarjadnyi jaštsik), kuten yleensä muuallakin, paitsi ei meillä. Nämä ammusvaunut ovat tarkoitukseensa suunnitellut ja vahvat, mutta niillä on omat varjopuolensakin. — Ne ovat nimittäin kömpelöt ja varsin raskaat, jonka takia veto suo-

¹ Field service regulation: s. 18.

ritetaan tavallisesti 3-valjakoilla (samoin järjestetty kuin tykkien valjakotkin). — Näitä ammusvaunuja ei voida käyttää juuri muuhun tarkoitukseen, kuin mihin ne on määrätty. — Tämä on ehdottomasti varjopuoli.

Loppulause.

Käsittelyn varrella olemme todenneet, että puna-armeijan tykistö on ainakin suunniteltu lukumäärältään verraten vahvaksi. Sen kalustossa lienee kuitenkin menneinä vuosina ilmennyt tuntuvia puutteita ja vajavaisuuksia, joskin tässäkin suhteessa epäilemättä on menty huomattavasti eteenpäin. Tästä seikasta lausui punakenraali M. Tuhatsevski VII:ssä yleisliittokokouksessa v. 1934 lopulla mm. seuraavaa: »— — — tankkitykkien ja niitä vastaan toimivien tykkien lukumäärä on kasvanut 4 1/2 kertaiseksi, raskaitten tykkien yli 2-kertaiseksi; — — — meillä on puna-armeijassa hyvä joukko uusia, oivallisia, aivan nykyaikaisia tykkejä. Paitsi tykkejä on meillä nyt sängen nykyaikaiset ammuksset, syyttimet jne.»¹

Viime aikoina on puna-armeijassa kiinnitetty myös erikoista huomiota tykistön motorisoimiskysymykseen, silmällä pitäen varsinkin hv.joukkojen kaukotoimintaa. Onpa siellä kokeiltu pienempiä tykistön siirtojakin lentokoneitten avulla! — Näin ollen toteamme, että punatykistö pyritään pitämään jatkuvasti kehityksen tasalla.

Puna-armeijan tykistön taisteluohjesäännön vertailussa olemme havainneet sen sisältävän paljon yhtäläisyyttä ja myös varsin huomattavia eroavaisuuksiakin eri maiden tykistöihin, niissä valitseviin periaatteisiin ja viimeksi mainittujen käytäntöön soveltamiseen nähden. Tämä onkin varsin ymmärrettävää, sillä siksi erilaatuiset saattavat olla ne olosuhteet, joissa niitä on ajateltu soveltaa. Tämän vuoksi olisi väärin käydä ilman muuta tuomitsemaan toista toisen perusteella, varsinkin kun nykyään on vallalla kaksi pääperiaatteissaan toisilleen vastakkaista tykistöllistä kat-

¹ Vojennyi vestnik (1935) n:o 1 s. 8—9.

² Tškkoslovakian YE:n päällikön, kenraali Krejči'n lausunto (Militär-
Wochenblatt 18. 11. 1935.)

santokantaa, joiden välimailta löydämme eri variaatioita. — Toinen näistä pääkatsantokannoista painostaa tykistön (varsinkin divisioonatykistön) keskitettyä käyttöä, toisen taas puoltaessa sen hajoitettumpaa käyttöä.

Venäläisen tykistöohjesäännön voidaan sanoa edustavan jälkimmäistä eli tykistön desentralisoidumpaa käyttöä, ja se lähentelee siinä suhteessa saksalaista tykistödoktriinia. — Tykistön sentralisoitua käyttöä edustaa taas tyypillisimpänä virallinen ranskalainen katsantokanta, jota meikäläinen on verraten lähellä sikäli kuin se erikoisten olosuhteittemme vuoksi on mahdollista.

Edellä sanotusta ilmenee jo suurin piirtein venäläisen tykistön taisteluohtesäännön suhde saksalaiseen, ranskalaiseen ja suomalaiseen katsantokantaan. — Englantilaisten kanta tässä suhteessa on tavallaan ranskalaisen ja saksalaisen välimaillla. Kehitysprosessin alaisena ollut ruotsalainen katsantokanta ei liene kaukana ranskalaisesta ja suomalaisesta (ehkä lopulta tulee lähentelemään enemmän suomalaista).

Kumpi edellä esitetyistä pääkatsantokannoista on sitten oikea ja mitä voitaisiin tämän perusteella sanoa puna-armeijan tykistön taisteluohtesäännöstä? — Selvähän on, että tykistötaktiikan tulee sinänsä liittyä oman maansa voimassaolevaan yleiseen taisteludoktriiniin, mutta koska tykistön vaikutus taisteluun riippuu ennen kaikkea sen ampumateknillisestä tasosta, niin siinä on juuri oleellisin peruste, jolle myös tykistön käytön (joko sentralisoidun tai desentralisoidun) on nojaututtava. Varmaa on myös, että tykistön desentralisoitu käyttö on toteutettavissa yksinkertaisemmin keinoin kuin sentralisoitu käyttö, mutta jos käytettävissä oleva materiaali, ampumateknilliset menetöt ja tykistön henkilökunta, ennen kaikkea päällystö, on kehittynyttä ja pystyvää, niin silloin on tykistön sentralisoitu käyttö e h d o t t o m a s t i jo tehonsakin oikeutuksella edullisempi. — Tämän vuoksi p. o. ohjesääntökin kai painostaa yleisestä kannastaan huolimatta toisinaan huomattavastikin tykistön sentralisoitua käyttöä. Joistakin syistä se ei ole kuitenkaan puhtaasti sen kannalla. — Kenties sanottu ohjesääntö täten tahtoo myös osaltaan vaikuttaa siihen, että taistelukentällä ei syntyisi ns. »tykistötulityhjiöitä», joiden välttämiseksi se on valmis useasti luopumaan tykistön sentralisoidun käytön tarjoamista eduista ja turvautumaan desentralisoituun

käyttöön tuntiessaan puna-armeijan tykistön ampumateknilliset menetöt ja niitä käyttävän henkilökunnan.

Ryhtymättä tässä enää toistamaan kaikkia niitä erikoisuuksia, mitä ohjesääntö sisältää, rajoitun joihinkin viittauksiin oleellisimpien seikkojen suhteen. Puna-armeijan tykistössä näyttää vallitsevan erikoinen mielty m y s h a u p i t s i e n k ä y t t ö n. »Omalaatuiselta» vaikuttavat ohjesäännön alituiset maininnat sivustatulesta ja sen eduista. Huolimatta siitä, että se tavantakaa varoittaa skemaattisuudesta, niin se itse on »abloniin» taipuvainen. Erikoislaatuiseena siinä on myöskin tykistön runsas sijoittelu etujoukkoon (Bua 173 §) sekä ns. rykmenttitykistö (PA) käyttöineen, mikä sittenkin lopulta lähentelee enemmän jv.tykistöä kuin divisioonatykistöä.

Sisältämistään erikoisuuksista riippumatta on puna-armeijan tykistön taisteluohjesääntöä pidettävä verraten selväpiirteisenä ohjesääntönä, joka pyrkii kiinteästi liittämään tykistön käytön puna-armeijan taisteludoktriiniin. Mitään aivan omaperäistä tykistödoktriinia ei se kuitenkaan luo sisältäessään runsaasti eurooppalaista lainatavaraakin. Sanottuun ohjesääntöön ovat nähtävästi vaikuttaneet varsin monet tekijät, ja voidaankin sanoa sen pohjautuvan:

- a) maailmansodan kokemuksiin (ne tosin huomattavalta osalta vieraisissa olosuhteissa saavutettuja),
- b) tsaarin armeijan tykistödoktriinin perintöön,
- c) Venäjän kansalaissotien antamiin kokemuksiin ja
- d) puna-armeijan tykistöteoreetikojen opetuksiin.

Kaiken edellä olevan luettuaan lukija saattaa tehdä itselleen kysymyksen: miten puna-armeijan tykistö sitten pystyisi tulevassa sodassa täyttämään ne vaatimukset, joita tykistölle nykyään asetetaan? — Jonkinlaisena vastauksena tuohon kysymykseen olkoon nyt suoritettu vertailu ja tietoisuus siitä, että siellä tunnetaan mm. täydellinen ammunnan valmistelukin, mutta — onko punatykistön päällystö sillä tasolla, jota tuo ja sen oma taisteluohjesääntökin edellyttävät — siinä on kohta, jossa lienee varaa epäilyksillekin.